

Region Stockholm

Fördjupad uppföljning av Ibn Rushd
distrikt Stockholm-Uppsalas
folkbildningsverksamhet i Stockholms län

Slutrapport
2024-06-07





Att: Eva Bergquist
Förvaltningschef
Region Stockholm
Kulturförvaltningen
118 27 Stockholm

2024-06-07

Jon Arwidson
Uppdragsansvarig partner
M: +46 10 213 31 02
jon.arwidson@pwc.com

Fredrik Birkeland
Ansvarig projektledare
M: +46 725 849102
birkeland.fredrik@pwc.com

Josefine Palmqvist Schultz
Expert studieförbund
josefine.palmqvist.schultz@pwc.com

Erik Alendal
Projektmedarbetare
erik.alendal@pwc.com

Uppdragsbeskrivning avseende fördjupad uppföljning av Ibn Rushd SU:s verksamhet i Stockholms län

Denna rapport har upprättats inom ramen för vårt uppdrag att genomföra en fördjupad uppföljning av Ibn Rushd distrikt Stockholm-Uppsalas folkbildningsverksamhet i Stockholms län enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av uppdragsavtal undertecknat 2024-03-20. Rapporten är endast upprättad för vår uppdragsgivares räkning, Region Stockholm (organisationsnummer 232100-0016).

PwC har fått i uppdrag att genomföra en fördjupad uppföljning av studieförbundets folkbildningsverksamhet i Stockholms län i syfte att säkerställa att Region Stockholms demokrati- och övriga villkor uppfylls med beaktande av i denna rapport beskriven bakgrund. Uppföljningen omfattar folkbildningsverksamheten i Stockholms län under år 2023.

Uppföljningen har genomförts med hjälp av intervjuer, dokumentstudier och stickprovsanalys av genomförda studiecirkel under år 2023 i Stockholms län. Utifrån samlade iakttagelser har våra noteringar och observationer sammanfattats i denna rapport. Vår förhoppning är att rapporten ska ge Region Stockholm stöd i deras fortsatta arbete med stödgivningen till studieförbunden.

Jon Arwidson
Uppdragsansvarig partner
M: +46 10 213 31 02
jon.arwidson@pwc.com

Innehållsförteckning

Avsnitt	Sida
1. Slutsatser och sammanfattande iakttagelser	4
2. Bakgrund, uppdrag och genomförande	7
3. Iakttagelser	15
3.1 Folkbildningsverksamheten i Stockholms län 2021-2023	16
3.2 Vidtagna åtgärder efter Folkbildningsrådets granskning samt Ibn Rushd SU:s kvalitets- och utvecklingsarbete	24
3.3 Stickprovskontroll av studiecirkelverksamheten och kulturprogram i Stockholms län 2023	32
3.4 Iakttagelser från samarbetsföreningarna	60
Bilagor	66
1. Förteckning över erhållen dokumentation	67
2. Statistik över genomförda studiecirkelar år 2021-2022	69

1

Slutsatser och
sammanfattande
iakttagelser

Slutsatser och sammanfattande iakttagelser

På uppdrag av Region Stockholm har vi genomfört en fördjupad uppföljning av Ibn Rushd distrikt SU:s folkbildningsverksamhet i Stockholms län under år 2023. Uppföljningen har fokuserat på att säkerställa att Region Stockholms demokrati- och övriga villkor uppfylls. Uppdraget omfattade även distriktets samarbetsföreningar inom Stockholms län.

Våra huvudsakliga slutsatser efter genomförd fördjupad uppföljning är:

- 1) Vi har i denna fördjupade uppföljning, utifrån det uppdrag och den metod som använts, funnit att Ibn Rushd SU vilar på en demokratisk grund vad avser organisationens uppbyggnad.**
- 2) Vi har i denna fördjupade uppföljning, utifrån det uppdrag och den metod som använts, funnit att material med problematiskt/ icke-demokratiskt innehåll använts i flera studiecirklar genomförda under år 2023 (totalt 8 st identifierade i vår stickprovskontroll). Vad gäller kulturprogrammen kan ingen bedömning mot demokrativillkoret genomföras då tillräcklig dokumentation saknas.**

Berörda studiecirklar där problematiskt studiematerial har identifierats har genomförts i samverkan med fyra olika ungdomsförbund (samarbetsföreningar vilka det finns samarbets- och verksamhetsavtal med). Det problematiska studiematerial som identifierats är det enda som använts i berörda studiecirklar enligt studie-/ arbetsplanen med undantag för tre av studiecirkelarna (26724, 26720 och 26738) där ytterligare ett studiematerial använts i form av *“Islam i Sverige de första 1300 åren”* (utgiven av Myndigheten för Trossamfund).

Folkbildningsrådet anger i sin granskning av Ibn Rushd daterad 2023-12-05 (Diariernr 22/00331) att: *“Den typen av material [problematiskt material utifrån demokrativillkoren] kan tillåtas i folkbildningsverksamhet, men då krävs att studieförbundet tar ansvar och säkerställer att innehållet problematiseras och att demokratiska värderingar lyfts fram”.*

Vi finner att Ibn Rushd SU genom de framtagna studie-/arbetsplanerna inte säkerställt att innehållet problematiserats och att demokratiska värderingar lyfts fram. Utifrån detta kan det inte uteslutas att det finns en risk för att dessa studiecirklar strider mot såväl Folkbildningsrådets som Region Stockholms demokrativillkor.

Studiecirklar som vi identifierat med problematiskt studiematerial, där det inte tydligt framgår av studie-/arbetsplanerna hur innehållet i dessa ska problematiseras eller hur ett kritiskt förhållningssätt ska användas vid användningen av studiematerialet är:

1. Grundläggande förståelse av Islam, arnr: 26724
2. Grundläggande förståelse av Islam, arnr: 26720
3. Grundläggande förståelse av Islam, arnr: 26738
4. Islam i Sverige, arnr: 26756
5. Islam i Sverige, arnr: 26630
6. Grundläggande förståelse av Islam, arnr: 26481
7. Islamisk kunskap för ungdomar, arnr: 26638
8. Högläsning av hadither: Reflektion och diskussion, arnr: 26640

I avsnitt 4.3 i rapporten beskrivs dessa studiematerial närmare. Det rör sig om totalt tre studiematerial, varav en är en religiös urkund. De två andra studiematerialen är publicerade år 2009 respektive år 2017. Ovan nämnda studiecirklar har genomförts av följande samarbetsföreningar:

- Internationella Ungdomsföreningen i Botkyrka
- Tumba Ungdomsförening
- Internationella Ungdomsföreningen i Sollentuna
- Botkyrka Islamiska Ungdoms och kultur förening

De berörda studiecirkelarna har genomförts i Botkyrka och Sollentuna kommun.

I sakgranskningen av rapporten lyfter Ibn Rushd SU att arbetsplanerna för studiecirkelarna inte har något innehåll som strider mot de sju diskrimineringsgrunderna. Efter deras genomgång av arrangemangen som nämns i rapporten är deras slutsats att inget problematiskt innehåll som strider mot demokrativillkoren har identifierats i arrangemangen. Det vill säga, de delar av studiematerialet som har använts bedöms inte som problematiskt av Ibn Rushd. De menar vidare att det därför inte heller funnits någon anledning att problematisera innehållet i studiematerialet i arbets-/ studieplanen. Vi menar dock att detta inte går att verifiera genom de studie-/ arbetsplaner vi tagit del av. Vi noterar dock att tre av ovan nämnda studiecirklar i sina arbetsplaner lyft begrepp som jämlikhet och mänskliga rättigheter.

Slutsatser och sammanfattande iakttagelser

Våra sammanfattande iakttagelser efter genomförd fördjupad uppföljning är:

- Under år 2023 arrangerades 133 stycken studiecirkel inom Stockholms län där ämnesområdet Livsåskådning, filosofi och etik stod för nästan en fjärdedel av dessa. Andelen kvinnor som deltog i studiecirkel under år 2023 var cirka 47% och andelen män var cirka 53%. Under år 2023 arrangerades 20 stycken kulturprogram.
- Vi noterar att samtliga studiecirkel som inkluderats i stickprovsanalysen (40 stycken) har en dokumenterad studieplan/arbetsplan, att cirkelledarna till dessa studiecirkel har en godkänd grundläggande cirkelledarutbildning samt att ingen av dessa studiecirkel använt något av de två problematiska studiematerial som förekommit i Folkbildningsrådets granskning (2023-12-05).
- Studieplanerna/arbetsplanerna för de studiecirkel som ingår i stickprovskontrollen har varierande nivå på beskrivning av innehåll och specificering av studiematerial. Det medför risk för att alla moment inte lyfts i studieplanerna med minskad möjlighet till insyn och kontroll för studieförbundet. Utförlig beskrivning av vilken typ av kunskap och förståelse som ska skapas genom studiecirkeln saknas i flera fall, samt hur läroprocessen ska gå till för att uppnå ett meningsfullt lärande. Vidare saknas en beskrivning av tilltänkt målgrupp och kopplingen till statens fyra syften.
- Dokumentation från genomförda kulturprogram är bristfällig. Kulturprogrammen som ingår i stickprovssurvalet är ej möjliga att kategorisera utifrån demokrativillkoret givet att det tillhandahållna materialet är affischer med rubrik på arrangemang, med en mindre mängd kompletterande information via mejl från Ibn Rushd SU (2024-05-22). Det saknas även information på affischerna om att arrangemangen stöds ekonomiskt av Region Stockholm, vilket ska framgå enligt Region Stockholms villkor. Vi noterar även att det är svårt att utifrån det inkomna materialet bedöma huruvida Ibn Rushds kulturprogram överensstämmer med Folkbildningsrådets definition av kulturprogram: *”Kulturprogram ska ge kulturupplevelser genom föreläsning, sång/musik, dramatisk framställning, film/foto/bild, dans, utställning, litteratur, konst/konsthanverk eller tvärkulturell verksamhet som framförs inför eller tillsammans med deltagare.”*
- Ibn Rushd SU har ett starkt fokus på Livsåskådning, Religion och Främmande språk i sina studiecirkel under perioden 2021-2023, men saknar funktis- och hbtq-perspektiv. Utifrån stickprovsanalysen (40 studiecirkel och 10 kulturprogram) saknas i dessa studiecirkel och kulturprogram verksamhet som riktar sig mot målgruppen med funktionsnedsättning. Därutöver har vi inte identifierat några studiecirkel i stickprovssurvalet som aktivt lyfter hbtq-frågor och perspektiv. Vi noterar dock att Ibn Rushd SU under 2023 erbjudit en kortkurs i teckenspråk för anhöriga till döva. Det har även genomförts en utbildning i föreningskunskap för en grupp av döva. När det gäller hbtq-perspektivet lyfts att behovet inte uppstått eller att någon efterfrågan kring frågan inte inkommit från medlemsföreningar eller deltagare. Distriktet tydliggör att de är öppna för att bedriva verksamhet som har hbtq-perspektiv om behov uppstår eller att det efterfrågas.
- Vad gäller Ibn Rushd SU:s åtta verksamma samarbetsföreningar i Stockholms län har vi verifierat att samarbets- och verksamhetsavtal finns samt att dessa organisationer har en demokratisk uppbyggnad. Vi noterar att två av ungdomsföreningarna är skrivna på samma adress. Ibn Rushd förklaring är att dessa ungdomsföreningar har samma huvudorganisation och därmed samlat gemensam posthantering på samma adress. Verksamhetslokaler finns på två olika adresser. Vi noterar att ungdomsorganisationerna har en låg digital närvaro. Inga hemsidor eller sociala medieplattformar har identifierats för någon av ungdomsföreningarna.
- Folkbildningsrådet beslutade att avsluta sitt granskningsärende 2024-02-13 och bekräftade att Ibn Rushd redovisat en åtgärdsplan i enlighet med tidigare beslut. Ett antal åtgärder identifierades och kommer enligt beslutet att följas upp inom ramen för Folkbildningsrådets ordinarie uppföljningsprocess under 2024. Därutöver sker kompletterande särskilda uppföljningsåtgärder.
- Vi konstaterar att flertalet åtgärder antingen har implementerats eller planeras att implementeras inom Ibn Rushd (inklusive på distriktsnivå) under år 2024. Åtgärderna syftar till att minska risken för avvikelser mot demokrativillkoret samt att problematiskt studiematerial används utan tydlig dokumentation i arbets-/studieplaner. Dessa beskrivs i rapporten och är ett led i att stärka den interna kontrollen inom Ibn Rushd. Åtgärderna berör såväl vidareutveckling av cirkelledarintroduktion och cirkelledarutbildning som rutiner och beslut om val av nya studiematerial, utveckling av arbetsplaner och dialog med samverkanspartner.

2

Bakgrund, uppdrag och
genomförande

PwC:s uppdrag var att genomföra en fördjupad uppföljning av Ibn Rushd SU:s folkbildningsverksamhet i Stockholms län i syfte att säkerställa att demokrati- och övriga villkor uppfylls

Bakgrund

Den 11 maj 2022 sände Sveriges Television Uppdrag granskningens reportage "*Sexköp i Allahs namn*". Folkbildningsrådet inledde, mot bakgrund av granskningen, en undersökning. Inom ramen för Folkbildningsrådets undersökning framkom det att två studiematerial som använts inte förmedlar eller respekterar mänskliga rättigheter och inte heller utgår från grundläggande demokratiska värderingar.

Under hösten 2023 genomförde således Folkbildningsrådet en granskning av viss verksamhet i studieförbundet Ibn Rushd där man har funnit att organisationen har brutit i efterlevnaden av villkoren. Det handlar om två studiematerial i religiösa frågor där teman som rör barnäktenskap, barnaga och homosexualitet finns med. Den typen av material kan tillåtas i folkbildningsverksamhet, men då krävs att studieförbundet tar ansvar och säkerställer att innehållet problematiseras och att demokratiska värderingar lyfts fram.

Folkbildningsrådet konstaterar, efter genomförd granskning (2023-12-05), att Ibn Rushd Studieförbund brutit i efterlevnaden av grundläggande villkor för att erhålla statsbidrag vad gäller viss verksamhet. Utifrån granskningen har Ibn Rushd inkommit med en åtgärdsplan (2024-01-10) samt en kompletterande åtgärdsplan (odaterad). Folkbildningsrådet beslutade att avsluta ärendet 2024-02-13 och bekräftade att Ibn Rushd redovisat en åtgärdsplan i enlighet med tidigare beslut. Ett antal åtgärder identifierades och kommer enligt beslutet att följas upp inom ramen för Folkbildningsrådets ordinarie uppföljningsprocess under 2024 kompletterade med särskilda uppföljningsåtgärder.

Mot ovan bakgrund har kulturnämnden i Region Stockholm beslutat att genomföra en fördjupad uppföljning av folkbildningsverksamheten i Stockholms län. I bilaga 1 till ordförandebeslut i Kulturnämnden Region Stockholm 2024-01-29 (KN 2024/50) beskrivs bakgrunden och omständigheterna vidare.

Uppdraget

PwC har fått i uppdrag att genomföra en fördjupad uppföljning av studieförbundet Ibn Rushd SU:s folkbildningsverksamhet inklusive samarbeten i Stockholms län.

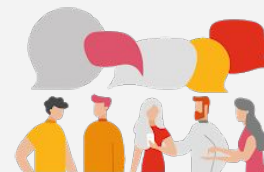
Den fördjupade uppföljningen syftar till att säkerställa att Ibn Rushds regionala verksamhet och samarbeten i Stockholms län efterlevt nämndens villkor och målområden och då särskilt målområde 1.1 Demokrati. Att notera är att Region Stockholm är en av flera bidragsgivare till Ibn Rushd SU. Med den här uppföljningen vill kulturnämnden säkra att de medel som gått till Ibn Rushd SU uppfyller det demokratibegrepp som kulturnämnden fattat beslut om.

I uppdraget har följande tre perspektiv inkluderats:

- Uppföljning av genomförd studiecirkelverksamhet och kulturprogram under 2023
- Uppföljning av Ibn Rushd SU:s åtta samarbetsföreningar med verksamhet i Stockholms län under år 2023 med fokus på organisationens uppbyggnad
- Beskrivning av Ibn Rushd SU:s process, arbetssätt och kontroller för att minska risken för att lokal eller regional verksamhet skulle strida mot demokrativillkoret/demokratikriteriet.

Våra iakttagelser och slutsatser kommer basera sig på den skriftliga dokumentation som vi fått tillgå från Ibn Rushd SU samt från intervjuer med representanter från Ibn Rushd.

Ibn Rushd:s distriktschef och övriga representanter som medverkat vid intervjuer har haft möjlighet att sakgranska innehållet i denna rapport.



Beskrivning av genomförandet i de tre olika områdena



1. Kontroll av studiecirkelverksamhet och kulturprogram (2023)

Det första delmomentet har omfattat en stickprovskontroll av 40 stycken studiecirklar och 10 stycken kulturprogram som genomförts i Stockholms län under 2023. Fokuset för stickprovskontrollen har varit på följande:

- Att cirkelledare har godkänd grundläggande cirkelledarutbildning
- Att det finns en dokumenterad och upprättad arbets-/studieplan
- Att det av arbets-/studieplan framgår vilket studiematerial som använts i studiecirkeln
- Att inget av de två studiematerial som uppmärksammats i Folkbildningsrådets granskning 2023-12-05 har använts i studiecirklar i Stockholms län
- Att det inte förekommit något problematiskt studiematerial som inte problematiseras utifrån ett kritiskt förhållningssätt eller demokrativillkoren i studie-/arbetsplanerna
- Uppföljning av antal deltagare, antal förekomster samt antal studietimmar och målgrupp. Vid kulturprogram har föreläsare och plats följts upp

Stickprovssurvalet har gjorts utifrån en riskbedömning, där studiecirklar och kulturprogram inom ämnen som livsåskådning, jämställdhetsfrågor, personlig utveckling och samhälls- och beteendevetenskap har prioriterats framför studiecirklar inom ämnen som språk, datavetenskap, geografi eller matematik.

Inom ramen för stickprovskontroller har vi efterfrågat och tagit del av:

- Tillgängliga planeringsunderlag för studiecirkelarna och kulturprogram (arbets-/studieplaner)
- Förteckning över studiematerial eller annat material med koppling till studiecirkelarna och kulturprogrammen
- Eventuell dokumentation/återrapportering till Ibn Rushd
- Uppgift kopplat till cirkelledarutbildning

I sökningen av använt studiematerial har internt och öppna databaser använts. I uppdraget har vi även sammanställt och analyserat statistik från SCB kopplat till de studiecirklar som genomförts under åren 2021-2023.

2. Kontroll av uppfyllande av regionens och kommunens villkor för stöd

I det andra delmomentet har en uppföljning gjorts mot regionens villkor för stöd med fokus på de åtgärder som vidtagits efter Folkbildningsrådets granskning 2023-12-05.

I denna del har vi intervjuat distriktschef (SU), kvalitetshandläggare (SU), kvalitetsutvecklare (förbundskansli) och rapporteringsansvarig (förbundskansli) i syfte att skapa en förståelse för verksamheten, den interna kontrollen, kvalitets- och utvecklingsarbetet samt de åtgärder som vidtas efter Folkbildningsrådets granskning. De intervjuade har haft möjlighet att sakgranska innehållet i denna rapport.

Inom ramen för utredningen har vi tagit del av flertalet dokument från Ibn Rushd, se bilaga 1. Vi har inom ramen för vår utredning fått ta del av allt material vi efterfrågat. Vad gäller den sk. **Kvalitetshandboken** har vi dock fått ta del av denna genom ett fysiskt besök hos Ibn Rushd 2024-05-07 och på så sätt kunnat verifiera och ta del av innehållet, men vi har inte fått erhålla den i en digital version. Enligt uppgift gäller samma förhållningssätt gentemot Folkbildningsrådet. Anledningen motiverar Ibn Rushd med följande:

“Ibn Rushd handbok i kvalitetsarbete är ett internt arbetsdokument där organisationens arbetssätt gällande kvalitetsrutiner finns. Det är ett dokument som inte antas formellt någonstans i organisationen utan lever och förändras med förändrade rutiner och riktlinjer. Dokumentet uppdateras löpande och tidigare versioner kasseras då de ej längre är relevanta. Dagens kvalitetshandbok är inte ett relevant underlag för en granskning avseende tidigare år.

Vidare så går Ibn Rushd handbok i kvalitetsarbete i många fall längre, och ställer högre krav, gällande kvalitet än vad Folkbildningsrådets riktlinjer och rapporteringskrav gör. Det är ett vägvisande dokument med arbetssätt och checklistor, det är inte ett formellt kravställande dokument som kräver hundraprocentig efterlevnad.

Detta är bakgrunden till varför vi väljer att behålla dokumentet som ett internt dokument och att inte sprida det i sin helhet extert. En ytterligare anledning är att vi vill bli bedömda på samma sätt och utifrån samma regelverk och principer som övriga studieförbund. Vi delar dock gärna med oss av innehållet via möten, föredrag eller annat för den som önskar det och har varit transparenta med innehåll under granskningens genomförande.”

Beskrivning av genomförandet i de tre olika områdena, forts.

3. Uppföljning av Ibn Rushd distrikt Stockholm-Uppsalas samarbetsföreningar

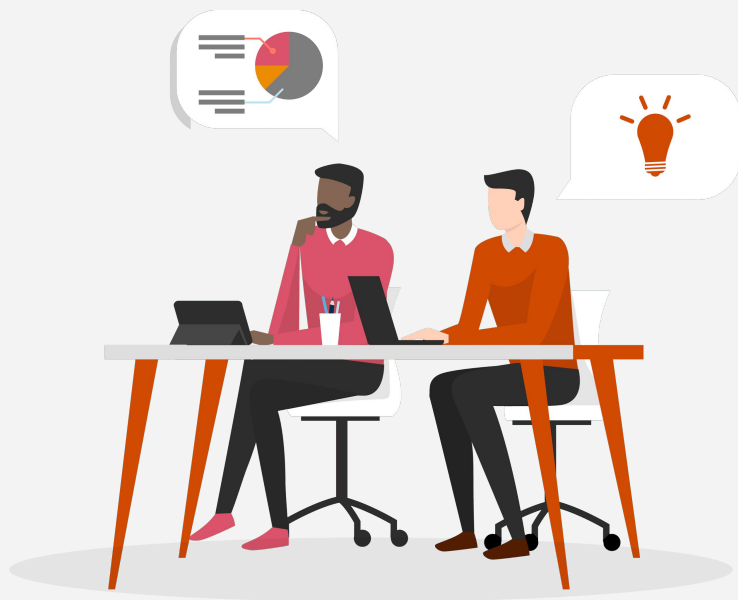
Det tredje delmoment har omfattat en uppföljning av respektive samarbetsförening verksam i Stockholms län år 2023 inklusive uppföljning av den organisatoriska uppbyggnaden med fokus på demokrativillkoret. Fokuset för uppföljningen har varit på följande:

- Verifiering av samtliga samarbetsföreningars samarbetsavtal och verksamhetsavtal för år 2023
- Kontroll av att det finns upprättade stadgar och årsmötesprotokoll (2023) som uppfyller demokrativillkoret
- Översiktlig beskrivning av samarbetsföreningarnas verksamhet.

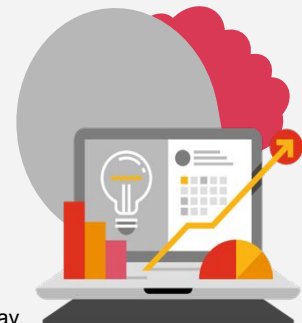
Inom ramen för detta delmoment har vi tagit del av samtliga samarbetsföreningars stadgar och årsmötesprotokoll för 2023. De åtta samarbetsföreningarna är följande:

- Botkyrka Islamiska Ungdoms- och kulturförening
- Internationella Ungdomsföreningen i Botkyrka
- Internationella Ungdomsföreningen i Sollentuna
- Islamiska Förbundet - Stockholms Moské
- Islamiska Kulturcentrum i Spånga
- Islamiskt Kulturcentrum i Sollentuna
- Södra Stockholms Ungdomsförening
- Tumba Ungdomsförening

Vidare har vi genomfört en genomsökning och översiktlig analys av mediadatabaser och sociala medier, avseende tecken på engagemang i icke-demokratisk verksamhet i samarbetsföreningarna.



Utifrån uppdragsbeskrivningen togs ett granskningsprogram fram för att genomföra utredningen



Granskningsprogrammets syfte

Granskningsprogrammet togs fram med syftet att på ett strukturerat sätt beskriva Ibn Rushd SU:s folkbildningsverksamhet inom Stockholms län med fokus på val av studiematerial. Granskningsprogrammet upprättades utifrån Region Stockholms och Folkbildningsrådets demokrativillkor samt villkor för stöd, Folkbildningsrådets granskning 2023-12-05 samt Riksrevisionens rapport *Statsbidraget till studieförbunden - Kontroll och uppföljning* (RiR 2022:20).

Med granskningsprogrammet som utgångspunkt inhämtades underlag och dokument från studiecirkelarna varvid en genomgång gjordes av arbets- och studieplan med särskilt fokus på val av studiematerial. Kontrollfrågorna besvarades genom att Ibn Rushd SU tillhandahöll dokumentation från verksamhetssystemet Gustav. För kulturprogrammen efterfrågades på motsvarande sätt dokumentation. Kontrollfrågorna i granskningsprogrammet redovisas på nästkommande sida.

133 studiecirklar

Under år 2023 genomförde Ibn Rushd SU 133 studiecirklar inom Stockholms län. Sammantaget deltog 1045 personer i studiecirklar i länet.

Av statistik från SCB framgår också att 20 kulturprogram med 4106 deltagare genomfördes i länet under 2023.

Källa: SCB Studieförbundsstatistik

Definitioner som används i rapporten

Gustav

Gustav är ett verksamhetssystem för rapportering och administration av folkbildningsverksamhet, som utvecklats genom ett samarbete mellan nio av studieförbunden. Gustav är det system inom vilket huvuddelen av studieförbunden administrerar och rapporterar sin folkbildningsverksamhet.

STUV

STUV står för Studieförbundens verksamhetsredovisning och utgörs av statistik över studieförbundens verksamhet. Insamlingen av rapporteringen hanteras av SCB. STUV utgör därmed underlag för den offentliga statistiken och Folkbildningsrådets återrapportering till regering och riksdag.

Grundläggande cirkelledarutbildning

Enligt Folkbildningsrådets villkor för stöd till studieförbunden 2023 ska cirkelledaren ha den kompetens som krävs för uppdraget samt vara godkänd av lokal studieförbundsavdelning (se även Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen, 12 §). Innehållet i grundläggande cirkelledarutbildning har bestämts av Folkbildningsrådet samt studieförbunden gemensamt. Enligt uppgift från Ibn Rushd Mitt har den grundläggande utbildningen en omfattning om nio timmar.

Arbets-/studieplan

Enligt Folkbildningsrådets villkor för stöd till studieförbunden 2023 ska en studiecirkel ha en dokumenterad plan för studiecirkelns genomförande och för det studiematerial som används. Studiecirkeln ska kännetecknas av gemensamt bedrivna studiecirklar som utgår från en framtagna plan. Dessa dokumenterade planer benämns som arbets-/studieplaner.

En systematisk genomgång genomfördes av varje studiecirkel med hjälp av nedan framtagna granskningsprogram*

*Stickprovsurvalet av kulturprogram granskades på motsvarande sätt i tillämpliga delar.

	Antal deltagare	Antal träffar och studietimmar	Har cirkelledare en godkänd grundläggande cirkelledarutbildning? (Ja/Nej)	Finns en dokumenterad studie-/arbetsplan? (Ja/Nej)	Beskrivning av studie-cirkelns innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studie-cirkelns målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	Förekommer studiematerial som FBR har identifierat i sin granskning? (Ja/Nej)	Uppfylls demokrati-villkor sett till val av studiematerial ? (Ja/Nej)
Stickprovsurval av studiecirkel genomförda år 2023	Uppgift om antal deltagare som varit delaktig i studiecirkeln. Uppgift inhämtat från Gustav.	Uppgift om antal träffar samt studietimmar för studiecirkeln. Uppgift inhämtat från Gustav.	Kontroll/verifiering om studiecirkelledaren har genomgått grundläggande utbildning.	Kontroll/verifiering av att det finns en framtagen och dokumenterad studie-/arbetsplan för den aktuella studiecirkeln	Beskrivning av studiecirkelns innehåll utifrån vad som framgår av studie-/arbetsplan	Beskrivning av studiecirkelns målgrupp	Beskrivning av studiecirkelns studiematerial på titelnivå	Kontroll/verifiering om studiematerialet som Folkbildningsrådet flaggat för i sin granskning förekommer som studiematerial i aktuell studiecirkel**	Bedömning om studiecirkeln uppfyller Folkbildningsrådets och Region Stockholms demokrati-villkor sett till valet av studiematerial

** Dessa två studiematerial utgörs av:

- *Islamic Laws. According to the Fatwas of His Eminence al-Sayyid Alial-Husayni al-Sistani.*
- *The Upbringing of Children in Islam. English translation of the Arabic Book, Tarbiyat al-aw'lad fi al-Islam. The original book is in Arabic by Sheikh Abd 'Allaah Naaseh Alwaan.*

Folkbildningsrådet tillämpar sedan många år demokrativillkor för sin stödgivning till studieförbunden

Enligt “Statsbidrag till studieförbund 2023 - Villkor och fördelning” framgår att syftet med statens stöd till folkbildningen är att:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
- bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället,
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Vidare framgår att studieförbundet ska:

- förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar och får inte bedriva eller främja antidemokratisk verksamhet,
- vara en demokratiskt styrd organisation som agerar i enlighet med sitt ändamål,
- använda statsbidraget till det ändamål det beviljats för och ha ett tydligt anordnarskap i all verksamhet,
- lämna de uppgifter som Folkbildningsrådet begär för att kunna fullfölja sitt myndighetsuppdrag.

Folkbildningsrådet tillämpar sedan många år **demokrativillkor**. Det är en del av de övriga villkor som gäller för att få och använda statsbidrag. Demokrativillkoret handlar om att studieförbund ska förmedla och förankra respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar och att de inte får bedriva eller främja antidemokratisk verksamhet.



Region Stockholms kulturnämnds villkor för stöd till folkbildning

Region Stockholm har fastställt villkor för stöd till studieförbunden (KN 2023/1356), daterade 2023-12-31. Av villkoren framgår att stöd kan beviljas till studieförbund som uppfyller kulturnämndens målområden samt som är statsbidragsberättigade. Detta villkor har även gällt i den tidigare versionen av villkoren för stöd till studieförbunden (dvs, den som gällde för år 2023). De studieförbund som mottar stöd från kulturnämnden i Region Stockholm ska leva upp till följande fyra målområden:

1.1 Demokrati

Kultur- och föreningslivet är en viktig del i ett demokratiskt samhälle. Kulturnämnden prioriterar regional och social spridning och vill stimulera till mångfald, samhällsengagemang och opinionsbildning. De organisationer som får stöd ska vila på demokratisk grund vad avser både organisationens uppbyggnad och den verksamhet som bedrivs.

1.2 Jämställdhet mellan könen

Strävan efter jämställdhet mellan könen ska genomsyra verksamheten. De organisationer som får stöd av kulturnämnden ska främja jämställdhet genom att båda könen ska representeras i styrelser och andra beslutande organ (undantaget organisationer vars huvudsyfte är att arbeta för jämställdhet vilket ska framgå av organisationens stadgar) och arbeta med att skapa lika förutsättningar för båda könen genom jämställdhetsplan, könsuppdelad statistik och utvecklingsarbete. Organisation med 25 eller fler anställda ska enligt jämställdhetslagen § 13 årligen upprätta en plan för sitt jämställdhetsarbete.

1.3 Jämlikhet mellan olika sociala och kulturella grupper

Alla människor, oavsett kulturell eller social identitet och ursprung, ska ges möjlighet till delaktighet i samhället. Den organisation som får stöd ska gynna mångfalden i verksamheten till exempel genom att arbeta med integrationsfrågor och erbjuda mötesplatser.

1.4 Tillgänglighet för funktionsnedsatta

Verksamheten ska vara tillgänglig för alla. Den förening eller organisation som får stöd ska sträva efter detta, både i den fysiska miljön och i information i form av till exempel broschyrer och hemsida.

Källa: <https://www.regionstockholm.se/kultur/sok-stod/stod-till-folkbildning/kulturnomndens-malomraden/>



Regionövergripande policy

Region Stockholm har också en *Policy och riktlinjer för bidrag till organisationer i Stockholms län* som regionfullmäktige beslutat om 2020-11-17. Syftet med denna policy och dessa riktlinjer är att fastställa de grundprinciper som gäller för beviljande av bidrag till organisationer och som all bidragsgivning ska utgå ifrån. Av styrdokumentet framgår bland annat att följande grundläggande krav ska uppfyllas av stödmottagare: *Organisationen präglas av demokratiska och etiska värderingar samt är uppbyggd och fungerar enligt demokratiska principer.*

3

lakttagelser

3.1

Folkbildningsverksamheten i
Stockholms län 2021-2023

Under perioden 2021-2023 erbjöd Ibn Rushd SU studiecirkelar inom 29 olika ämnesområden

Redovisade ämnesområden (studiecirkelar)

- Personlig utveckling
- Pedagogik
- Bild och formkonst
- Konsthantverk
- Religion
- Främmande språk
- Svenska och litteraturkunskap (även hemspråk)
- Historia och arkeologi
- Livsåskådning, filosofi, logik allmän inriktning
- Samhälls- och beteendevetenskap, allmän inriktning
- Samhälls- och beteendevetenskap, övrig/ospec inriktning
- Terapi, rehabilitering och kostbehandling
- Socialt arbete och omsorg, övrig/ospec inriktning
- Idrott och friskvård
- Miljövård och miljöskydd, allmän inriktning

(forts.)

- Företagsekonomi, handel, administration, allmän utbildning
- Ledning och administration
- Data, allmän inriktning
- Samhällsbyggnad och arkitektur
- Hälso- och sjukvård, allmän inriktning
- Barn och ungdom
- Formgivning
- Sociologi, etnologi och kulturgeografi
- Statsvetenskap
- Arbetsplatsrelaterad och facklig utbildning
- Matematik och naturvetenskap, övrig/ospec inriktning
- Material och tillverkning
- Matlagning (hotell, restaurang och storhushåll)
- Hår- och skönhetsvård



Under perioden 2021-2023 erbjöd Ibn Rushd SU kulturprogram inom 9 olika ämnesområden

Redovisade ämnesområden (kulturprogram)

- Pedagogik
- Musik, dans och dramatik
- Konsthantverk
- Religion
- Livsåskådning, filosofi, logik allmän inriktning
- Samhällsbyggnad och arkitektur
- Hälso- och sjukvård, allmän inriktning
- Omvårdnad
- Barn och ungdom

Kommentar om stickprovssurvalet och antalet studiecirklar

Ibn Rushd har tillhandahållit oss ett underlag på rubriknivå som visade att de genomfört 122 studiecirklar under år 2023. Det var även detta underlag som PwC baserade sitt stickprovssurval på för att granska studiecirklar som genomförts under 2023. Vid vidare granskning framkom att det antalet studiecirklar som återfinns i SCB:s statistik visar på 133 genomförda studiecirklar. Det innebär att det därmed saknades 11 studiecirklar på rubriknivå i det ursprungliga underlaget. Orsaken till avvikelserna är ännu inte fastställd av Ibn Rushd. Det innebär att det dessa 11 studiecirklar inte har omfattats av stickprovssurvalet.

Kort kommentar om statistiken från SCB/Folkbildningsrådet

Kulturförvaltningen är medvetna om att det kan förekomma skillnader mellan den statistik som tillhandahålls av Statistiska centralbyrån (SCB) och den som rapporteras av studieförbunden genom Folkbildningsrådets system Gustav.

Skillnaderna kan bero på att rättelser av statistiken släpar efter med flera år. SCB:s statistik baseras på uppgifter som samlats in vid ett visst tillfälle och inkluderar därför inte eventuella rättelser eller uppdateringar som görs i efterhand av studieförbunden och Folkbildningsrådet.

En av konsekvenserna av detta är att SCB:s statistik kan vara mindre aktuell än den som rapporteras genom Folkbildningsrådets system Gustav. Det kan innebära att SCB:s statistik inte fullt ut återspeglar den verkliga situationen. För studieförbunden innebär det även att deras faktiska arbete och insatser kanske inte blir korrekt redovisade i den offentliga statistiken.

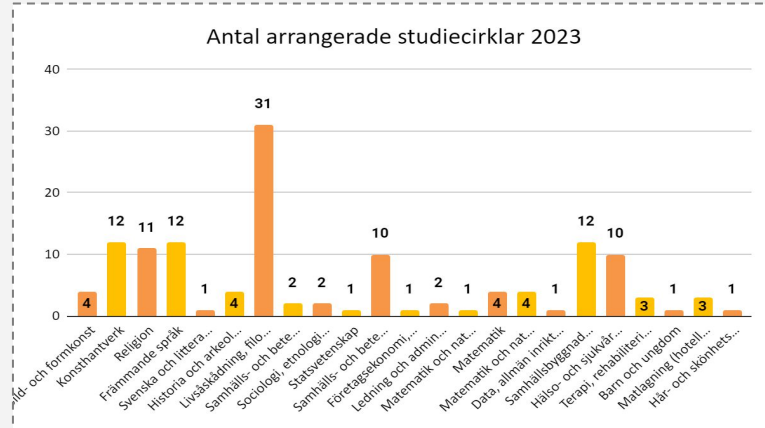
Stödet från Region Stockholm baseras på den statistik som är inrapporterad i SCB (historiskt) och kulturförvaltningen följer kontinuerligt upp statistiken för att säkerställa att stödet baseras på faktiskt verksamhet, dvs. efter eventuella rättelser eller strykningar som görs i statistiken. Kulturförvaltningen har en dialog med Folkbildningsrådet för att erhålla strykningar och rättningar som manuellt justeras mot underlaget från SCB.

Utifrån nuläget ser inte PwC att det finns en differens mellan statistiken från Folkbildningsrådets system Gustav och SCB.

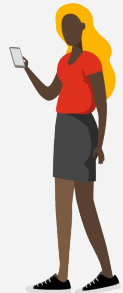
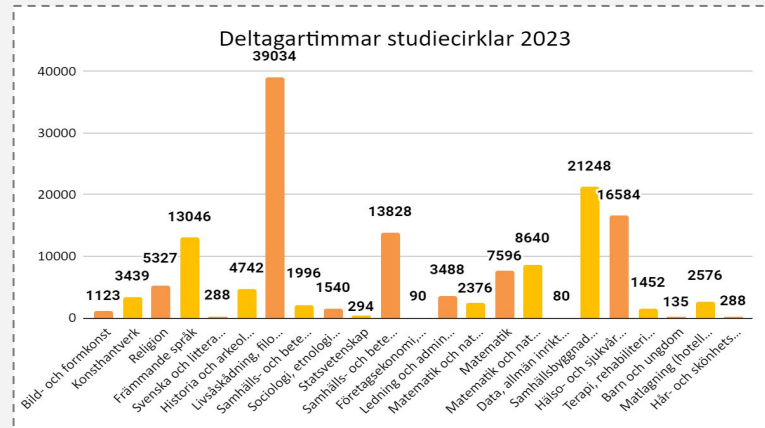
På efterföljande sidor presenteras statistik, från SCB, som visar information om de olika studiecirkelarna som genomförts av Ibn Rushd SU under perioden 2021-2023.

Under perioden 2023 var flest studiecirklar inom ämnet *Livsåskådning, filosofi och etik*

- Totalt antal arrangerade studiecirklar under 2023 var 133 stycken inom Stockholms län.
- Det vanligaste ämnet utifrån antal arrangerade studiecirklar var Livsåskådning, filosofi och etik, som utgör cirka 23% av antalet arrangerade studiecirklar under 2023.
- Sex olika ämnen har haft 10-12 arrangerade studiecirklar vardera. Dessa ämnen är Konsthantverk, Religion, Främmande språk, Samhälls- och beteendevetenskap, Övrig/ospec inriktning, Samhällsbyggnad och arkitektur samt Hälso- och sjukvård.

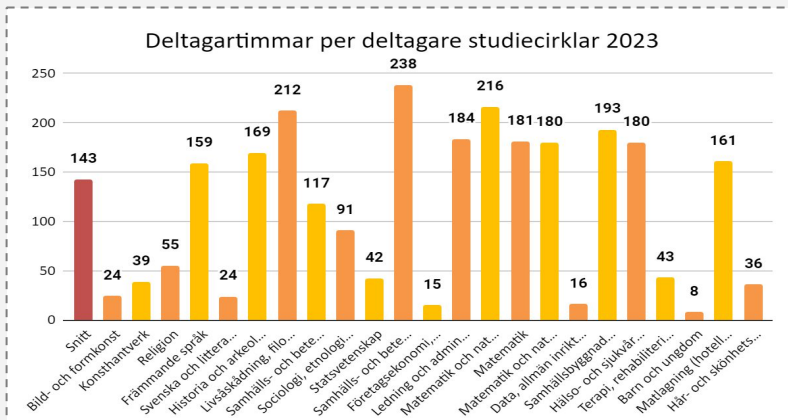


- Det totala antalet deltagartimmar under 2023 var 149 210h i Stockholms län.
- Det vanligaste ämnet utifrån deltagartimmar är Livsåskådning, filosofi och etik som utgör cirka 26% av det totala antalet deltagartimmar.
- Det näst vanligaste ämnet utifrån deltagartimmar är Samhällsbyggnad och arkitektur som utgör cirka 14% av det totala antalet deltagartimmar, följt av Hälso- och sjukvård som utgör cirka 11% av det totala antalet deltagartimmar.

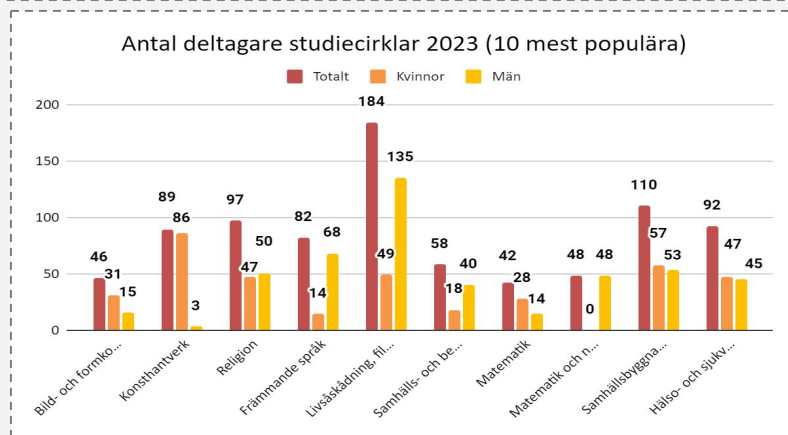


Av deltagarna i studiecirkelarna i Stockholms län år 2023 var cirka 47 procent kvinnor och 53 procent män

- Snittet av deltagartimmar per deltagare är 143h. 11 av 22 ämnen har ett högre antal deltagartimmar per deltagare än snittet.
- Ämnena Samhälls- och beteendevetenskap, övrig/ospec inriktning har högst antal deltagartimmar per deltagare följt av Matematik och naturvetenskap, allmän inriktning och Filosofi och etik (216 respektive 212 deltagartimmar per deltagare).



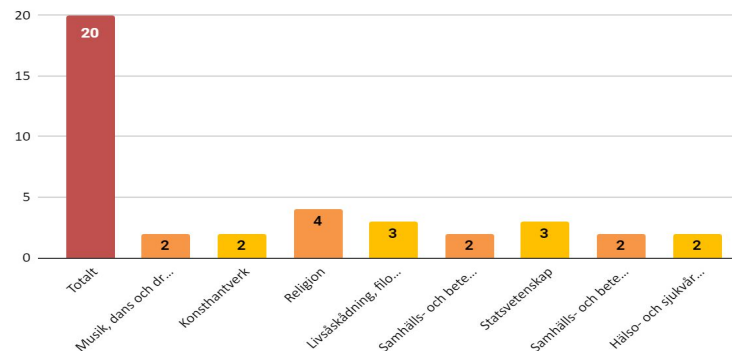
- Det totala antalet deltagare under 2023 är 1045 stycken. OBS, detta antal motsvarar inte antalet unika deltagare då en person kan delta i flera studiecirkel.
- Även här är Livsåskådning, filosofi och etik det vanligaste ämnet med totalt 184 deltagare, vilket utgör cirka 17% av det totala deltagarantalet. Ämnet har övervägande manliga deltagare som utgör 73% av det totala deltagarantalet (135 av 184).
- Den totala andelen kvinnor som deltog i studiecirkel under år 2023 var cirka 47% och andelen män cirka 53%.



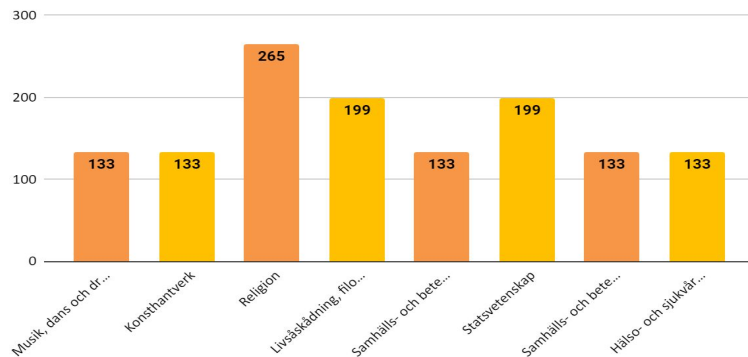
Kulturprogrammen under 2023 har den jämnaste fördelningen av ämnen under perioden 2021-2023

- Antalet arrangerade kulturprogram under 2023 uppgår till 20 stycken och har en jämn fördelning mellan olika ämnen.
- Det totala antalet deltagartimmar för kulturprogram under 2023 var 1328h där Religion är det vanligaste ämnet med cirka 20% av det totala antalet deltagartimmar.
- Vad gäller antalet deltagare i kulturprogram under 2023 deltog totalt 4106 stycken deltagare, varav 2324 stycken kvinnor (cirka 56%) och 1782 stycken män (cirka 44%).

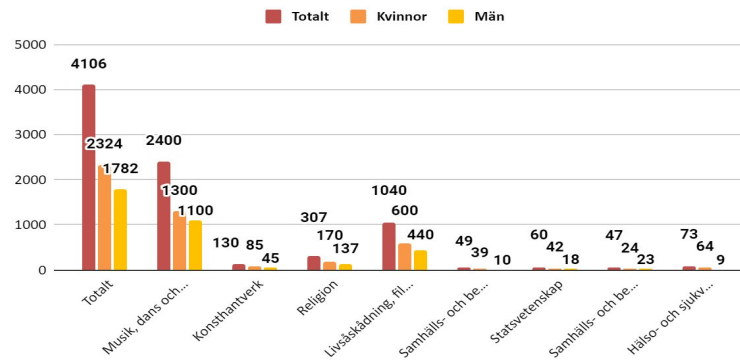
Antal arrangerade kulturprogram 2023



Deltagartimmar kulturprogram 2023

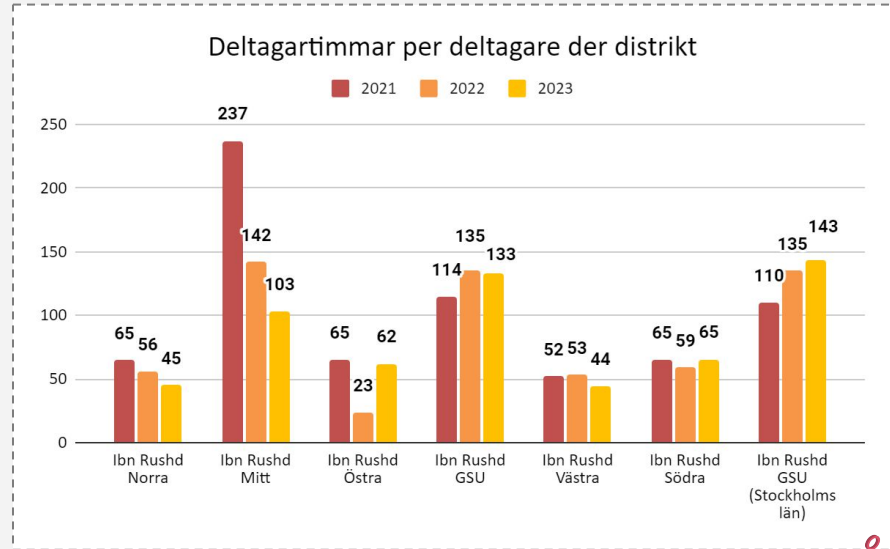


Antal deltagare kulturprogram 2023



Studiecirkarna i Stockholms län har relativt många deltagartimmar per deltagare jämfört med de övriga distrikten inom Ibn Rushd 2023

- Under perioden 2021 - 2023 har Ibn Rushd SU näst högst antal deltagartimmar per deltagare inom Ibn Rushd.
- Utifrån studiecirkarna som enbart bedrivits i Stockholms län under 2023 så har Ibn Rushd SU högst deltagartimmar per deltagare i jämförelse med de andra distrikten.



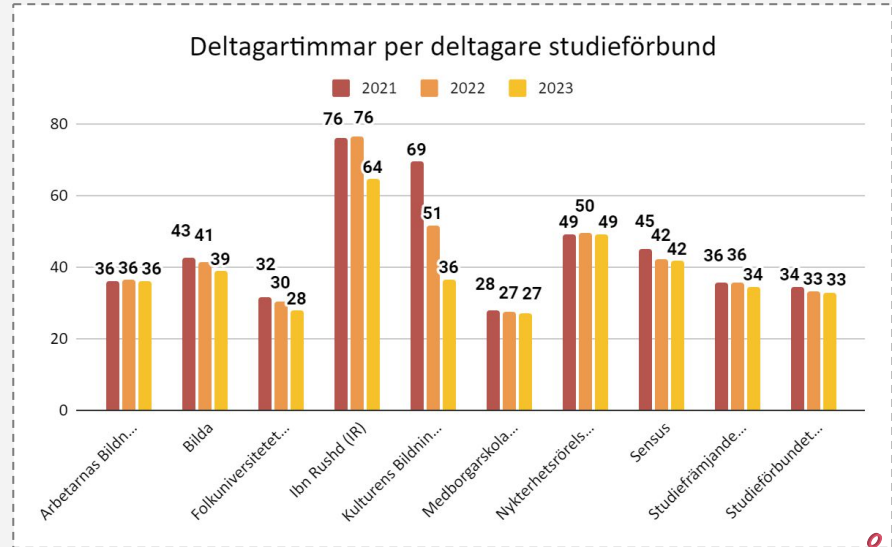
I jämförelse med år 2021 och 2022 så arrangerades ett färre antal studiecirklar i Stockholms län år 2023. År 2023 arrangerades 133 stycken studiecirklar, att jämföra med 139 stycken år 2022 och 192 stycken år 2021. År 2023 var 53 procent av deltagarna män medan andelen kvinnor uppgick till 47 procent av det totala antalet deltagare år 2023.

Livsåskådning, filosofi, logik och etik, Religion och Främmande språk har under alla åren varit ämnesområdena där flest studiecirklar arrangerats.



Ibn Rushd har det högsta antalet deltagartimmar per deltagare i jämförelse med de nio andra studieförbunden

- Under perioden 2021-2023 hade Ibn Rushd studieförbund det högsta antalet deltagartimmar per deltagare vid sina studiecirklar i jämförelse med de nio andra studieförbunden.
- 2023 utmärker sig där Ibn Rushd har 15 timmar fler deltagartimmar per deltagare i jämförelse med Nykterhetsrörelsen som har näst högst antal deltagartimmar per deltagare.

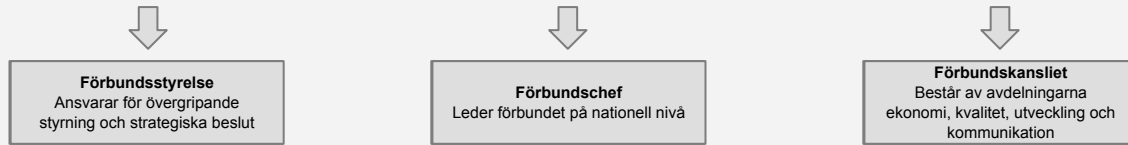


3.2

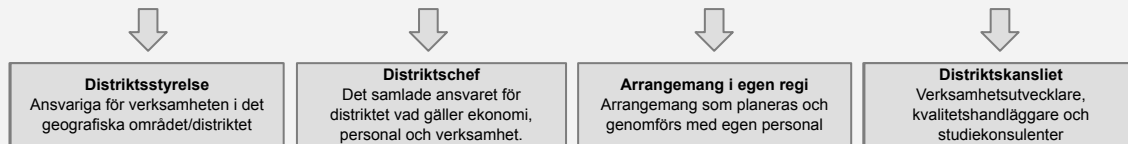
Vidtagna åtgärder efter
Folkbildningsrådets
granskning samt Ibn Rushd
SU:s kvalitets- och
utvecklingsarbete

Ibn Rushds organisatoriska uppbyggnad

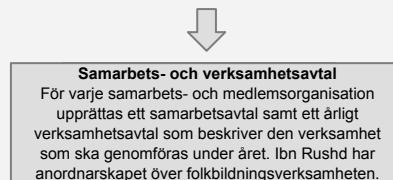
Förbundsstämman (nationell nivå)



Distrikt Stockholm-Uppsala



Samarbets- och medlemsorganisationer



Ibn Rushd distrikt Stockholm-Uppsala har distriktskansli i Tensta, Spånga och Flemingsberg.

Distrikt Stockholm-Uppsala omfattar Stockholms län och Uppsala län.

Det har under år 2023 inte genomförts några studiecirklar eller folkbildningsverksamhet i Södertälje kommun eller Järfälla kommun, varför dessa kommuner av förklarliga skäl inte ingått i stickprovsurvalet. Senast folkbildningsverksamhet bedrivs i dessa två kommuner var under verksamhetsår 2021.

Ibn Rushd har nationellt tagit fram en åtgärdsplan utifrån Folkbildningsrådets granskning

Som en konsekvens av Folkbildningsrådets granskning blev Ibn Rushd ombedda att ta fram en åtgärdsplan. Åtgärdsplanens syfte var att hantera och åtgärda de brister som uppdagades genom granskningen gällande löpande kontroll av kvalitet i verksamheten, åtgärder för dokumentation av hantering och kontroll av studiematerial, åtgärder för uppdaterade delmoment för medarbetare i forum för etik- och gränsdragning samt för cirkelledarutbildningen.* Utifrån den framtagna åtgärdsplanen begärde Folkbildningsrådet en kompletterande åtgärdsplan** med en plan för att vidta konkreta åtgärder. Åtgärderna omfattar registrering av studiematerial, utveckling av arbetsplaner, uppdatering av cirkelledarintroduktion och cirkelledarutbildningen, rutiner kring dokumentation och utbildning av samverkansparter. Åtgärderna i den kompletterande åtgärdsplanen sammanfattas i tabellen nedan. Folkbildningsrådet beslutade i samband med den redovisade kompletterande åtgärdsplanen att avsluta ärendet 2024-02-13.***



Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024	Q1 2025
<ul style="list-style-type: none"> • Kansliet återtar behörigheten att skapa nytt material från distriktet. Detta innebär att distriktets kvalitetshandläggare kontakter kansliet vid aktivering av studiematerial på lokal nivå • Uppdaterad arbetsplansmall • Utvecklad cirkelledarintroduktion och utbildning vad gäller demokratiperspektivet • Framtagande av "utbildning för utbildare" • Erbjuder verksamhet inom "Vi måste prata" för cirkelledare och föreningsföreträdare • Införa ett ordförandeforum för samverkansparter 	<ul style="list-style-type: none"> • Distriktets kvalitetshandläggare tilldelas att registrera material enligt ny rutin (kan enligt intervju dock ske senare än Q2 2024). • Uppdatering av STUV-checklistan med en punkt om studiematerial • Uppdaterad cirkelledarintroduktion och utbildning vad gäller förhållningssätt till studiematerial • Genom interna forum ge utrymme för anställda att ha samtal kring val av studiematerial och vikten av hur materialet används genom folkbildningspedagogik och statens fyra syften 	<ul style="list-style-type: none"> • Skapa ytterligare en arbetsplansmall med kompletterande frågor • Uppdatera förhållningssätt till studiematerial • Skapa frågeformulär till cirkelledare som kan användas efter cirkelledarutbildning samt vid behov • Skapa en demokratiutbildning för samverkansparter 	<ul style="list-style-type: none"> • Stärkt rutin för studiematerial genom att skapa en checklista för handledning av studiematerial till personal • Implementera samverkansyta i rapporteringsverktyget Gustav för att utveckla dokumentationen • Genomföra referensgruppsmöten med volontärer i föreningar och moskéer • Undersök möjligheten att nyttja AI som resurs vid användandet av studiematerial och ta fram utbildning för cirkelledare kring detta 	<ul style="list-style-type: none"> • Skapa en utbildning utifrån förbundets egna material "Förtroende! En handbok av styrelsearbete"

*Åtgärdsplan: konsekvenser av kompletterande granskning av administrativa brister i hanteringen av dokumentation av val och studiematerial (10 jan 2024)

**Kompletterande åtgärdsplan

***Folkbildningsrådets beslut om att avsluta granskningen (diariern 22/003311) daterat 2024-02-13

Övergripande om arbetet med intern kontroll i Ibn Rushd

Systemet för intern kontroll

Ibn Rushds system för internkontroll baseras på den årliga risk- och väsentlighetsanalysen för att identifiera potentiella risker, utvärdera deras konsekvenser, bedöma sannolikheten för deras inträffande och föreslå åtgärder för att förebygga dem. Både förbundskansliet och distrikten deltar i analysen. På förbunds nivå tas enligt intervju en internkontrollplan fram med olika kontrollmoment utifrån risk- och väsentlighetsanalysen. Kontrollerna genomförs av den nationella kvalitetsavdelningen bestående av kvalitetsutvecklare, kvalitetshandläggare och rapporteringsansvarig. Vi har inom ramen för utredningen tagit del av en förteckning över kontroller som genomförs under våren respektive hösten.

Vidare har varje distrikt i uppdrag att ta fram årliga åtgärdsplaner, som baserar sig på resultatet och rekommendationer från de kontroller och stickprov som den nationella kvalitetsavdelningen gör. Genomförandet av åtgärdsplanerna rapporteras till, och följs upp av, kvalitetsavdelningen.

I intervju med Ibn Rushd SU beskrivs flertalet kontroller och uppföljningsmoment som görs inom ramen för den interna kontrollen och det löpande kvalitets- och utvecklingsarbetet. Ett exempel som lyfts fram är de såväl föranmälda som oanmälda besöken på studiecirkel. Besöken görs i syfte att kontrollera att det som finns registrerat i Gustav överensstämmer med den faktiska verksamheten, till exempel att studie-/arbetsplanen följs, att rätt cirkelledare är på plats, att studiecirkeln genomförs som planerat etc. Besöken görs oaktat om studiecirkeln är fysisk eller digital. Enligt uppgift har Ibn Rushd SU alltid tillgång till länkar till samtliga digitala studiecirkel, oaktat om ett besök ska göras eller ej. Besök genomförs utifrån rutiner i förbundets kvalitetshandbok (se nedan). Verksamhetsavtalen med samarbetsföreningarna innehåller en preliminär planering av vilka uppföljningar som ska göras. Verksamhetsavtalen innehåller även vilka datum som anmälda verksamhetsbesök ska genomföras. I regel ska minst ett verksamhetsbesök göras för varje enskilt arrangemang. Antalet oanmälda verksamhetsbesök skrivs inte in i verksamhetsavtalen och genomförs minst en gång per år och samarbetsförening samt oftare vid behov.

Den största delen av distriktets internkontroll av arrangemang sker vid risk- och rimlighetsbedömningen. En bedömning görs vid planeringsstadiet av ett arrangemang av arrangemangsansvarig utifrån omfattning och sedan görs kontroller och uppföljning av pågående verksamhet av kvalitetsutvecklare, samt innan slutrapportering enligt Ibn Rushds checklista i kvalitetshandboken (se nedan). Bland annat bedöms gruppstorlek, målgrupp, lokal, ledarens kompetens, tidigare verksamhet, geografiskt område, kapacitet och resurser, omfattning.

Överblick av Ibn Rushds kvalitetshandbok

Ibn Rushd beskriver kvalitetshandboken som ett vägledande och centralt dokument i allt kvalitets- och utvecklingsarbete som genomförs på distriktsnivå inom studieförbundet. Kvalitetshandboken uppdateras kontinuerligt och ansvarig chef på förbundskansliets kvalitetsavdelning beslutar om ändringar. Innehållet i kvalitetshandboken är omfattande (cirka 100 sidor). Den går både översiktligt och i detalj exempelvis igenom de olika stegen (som krävs av ett distrikt) vid planering och genomförande av samarbete med nya föreningar samt hur avtalen som är grunden för samarbetet ska upprättas. Likaså innehåller handboken beskrivning av de steg som krävs för att genomföra en studiecirkel och arrangera ett kulturprogram, samt hur dessa ska utvärderas och förbättras. Kvalitetshandbokens disposition är strukturerad utefter: planera, genomföra, utvärdera och förbättra. Kvalitetshandboken innehåller förutom rutiner och riktlinjer även checklistor och stödmaterial till distrikten och personalen. I intervju framgår att kontroller och uppföljning genomförs såväl på förbunds- som distriktsnivå. Till exempel granskas alla ingångna verksamhetsavtal med samarbetsföreningar på distriktsnivå av det centrala förbundskansliets kvalitetsavdelning.

Distriktets arbete med internkontroll består av sex steg:

1. Systemkontroll av egen verksamhet

Distriktet genomför kontroller av verksamheten i Gustav. Kontrollerna utförs av två olika personer innan slutrapporteringen av arrangemangen. Eventuella avvikelser undersöks och korrigeringar görs om regler och riktlinjer inte följs.

2. Verksamhetsuppföljning

Pågående verksamhet följs upp genom verksamhetsbesök och kontakt med cirkelledare, samt samverkansparter enligt gemensamma rutiner på distriktet. Uppföljning planeras i verksamhetsavtalen, såsom måluppföljning och kvalitetskontroll, medan andra delar, som oanmälda verksamhetsbesök, beslutas internt hos distriktet. Uppföljningen dokumenteras i Ibn Rushds mallar för dokumentation, samt i Gustav. Dokumentationen granskas även i ett senare skede av förbundskansliet genom slumpmässiga kontroller.

3. Risk- och rimlighetskontroll

Distriktets internkontroll innebär att bedöma och kontrollera risker och rimlighet i den planerade, genomförda och rapporterade verksamheten. En bedömning görs vid planeringsstadiet och sedan görs kontroller och uppföljning av pågående verksamhet, samt innan slutrapportering enligt Ibn Rushds checklista för risk- och rimlighetsbedömningar.

4. Statistikuppföljning

Distriktet följer upp årets verksamhet genom statistiken i Gustav och rapporterar regelbundet resultatet till förbundskansliet. Efterregistrerad verksamhet dokumenteras och följs upp av kvalitetsutvecklare på distriktet.

5. Granskning av kostnadsersättningar

Vid överenskommelse i verksamhetsavtal om ersättning för kostnader eller utfört uppdrag följs förbundets utbetalningspolicy. Policyn specificerar vilka underlag som ska tas fram och vilka kontroller som ska göras av vem.

6. Kontroll inför STUV

Distriktets kvalitetshandläggare och distriktschef genomför kvalitetskontroller inför halvårs- och helårs-STUV för att säkerställa att den rapporterade verksamheten följer villkor och riktlinjer. Kontrollerna inkluderar rimlighetskontroller, korrekt signering, utredning av dubbelbokningar, korrigeringar i rapportering samt korrekt registrering av cirkelledarkvalifikationer.



Förbundets kvalitetshandbok utgör ett stöd till distrikten vid planeringen av studiecirklar

Studiecirklar

Planering av en studiecirkel, som ska genomföras av en samarbetsförening, påbörjas vid författandet av verksamhetsavtalet. Verksamhetsavtalen beskriver exempelvis antalet studiecirklar som föreningen ska genomföra och studiecirkelnas utbildningsinriktning. I kvalitetshandboken beskrivs de steg som ingår i planering av en studiecirkel, som antingen genomförs av en samarbetsförening eller i egen regi. Stegen handlar bland annat om att ta hänsyn till vad studiecirkelns målgrupp vill lära sig, samt studiecirkelns form (omfattning och digital/fysisk) och vilket stöd som krävs för att underlätta lärandet. Denna information förs sedan över till studiecirkelns arbetsplan/studieplan där även tidpunkten för studiecirkeln träffar preciseras. Stödet från distriktet till studiecirkeln tydliggörs likaså. Stödet kan exempelvis bestå av utlåning av ett antal datorer. För att arrangemanget ska kunna genomföras krävs att studiecirkeln föranmäls till Gustav senast två veckor innan den är tänkt att genomföras.

Efter att etik- och gränsdragningslistan och risk- och rimlighetsbedömningen är genomförd ska arrangemangsansvarig för arrangemanget genomföra en checklista för arrangörskapet. Checklistan besvaras innan, under och efter arrangemanget.

Vid användandet av av material som kan upplevas problematiskt

Utöver etik- och gränsdragningslistan i kvalitetshandboken kan det uppstå etiska frågor vid användandet av material som kan upplevas som problematiskt. Vid dessa tillfällen ska studieplanen/arbetsplanen spegla hur materialet är tänkt att användas och innehålla kritiska perspektiv. Vid behov har även distriktet och förbundet tagit in experter för bedömning för att avgöra huruvida materialet kan användas och/eller hur det bör användas. Det gäller oavsett om arrangemanget sker i egen regi eller hos en samarbetsförening. Inom förbundet finns även ett nationellt etikforum (samt ett studiekonsulentforum och ett kvalitetshandläggforum) där representanter från Ibn Rushd SU deltar.

Regelbunden kontakt mellan distriktet och cirkelledare

Distriktet har en rutin för att hålla regelbunden kontakt med cirkelledare för att säkerställa anordnarskap av arrangemang. Distriktet anser att rutinen har fungerat väl, men med att det alltid finns utmaningar. Rutinen har visat sig vara effektiv, exempelvis under 2022 när en förening besöktes och det upptäcktes att cirkelledaren tagit en avgift för att delta i arrangemanget, trots att det skulle vara kostnadsfritt. Genom ett verksamhetsbesök och kontakt med deltagare kunde problemet åtgärdas.

I intervju framkommer att det finns utmaningar kopplat till genomförandet av deltagarutvärderingar efter avslutade studiecirklar. Det lyfts i intervju fram som ett utvecklingsområde vad gäller att på ett systematiskt sätt genomföra deltagarutvärderingar med en hög svarsfrekvens.



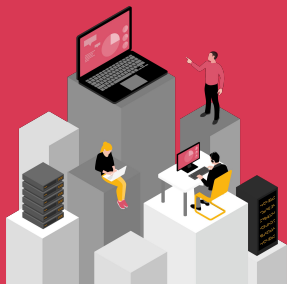
Förbundskansliet skapar numera nytt material i Gustav

Förbundskansliet bedömer nytt studiematerial

Som en konsekvens av åtgärdsplanen som lämnades till Folkbildningsrådet har möjligheten att skapa nytt studiematerial i Gustav flyttats från distriktet till den nationella kvalitetsavdelningen. Vid planeringen av nya arrangemang bedömer studiekonsulenterna och verksamhetsutvecklarna på distriktet studieplan/arbetsplan och studiematerial. Om nytt studiematerial ska användas tas frågan vidare till förbundskansliet som gör en bedömning som har syftet att vara likvärdig mellan distrikten. Vid studiecirklar kontrollerar även arrangemangsansvarig på distriktsnivå om studiematerialet utmärker sig eller om ytterligare material tillkommit till studieplanen/arbetsplanen som inte förekommit tidigare. Om studiematerialet bedöms vara problematiskt flaggas det i Gustav, så att kontroll och uppföljning kan ske av att tillräcklig dokumentation kring hur studiematerialet ska användas görs i studie-/arbetsplan (dvs att det problematiseras och att det kritiska förhållningssättet framgår).

Uppdaterad cirkledarutbildning

Ibn Rushd bedömde i samband med Folkbildningsrådets granskning att det föreligger ett behov av att kompetensutveckla cirkledare. Med hänsyn till det har förbundskansliet uppdaterat innehållet i cirkledarutbildningen. Vid gruppintervjuns tidpunkt (2024-05-16) pågick alltså arbetet med den uppdaterade utbildningen, varpå den inte ännu implementerats i distriktet. Utvecklingen av utbildningen fokuserar på två områden. Det första området är ett fördjupat avsnitt om demokrati. Det andra området fokuserar på kritiska och reflekterande perspektiv, exempelvis kopplat till studiematerial. Vid uppdateringen har interna forum, såsom studiekonsulentforumet involverats och feedback har även efterfrågats från de olika distrikten. Företrädare för Ibn Rushd SU beskriver under gruppintervjun att uppdateringen av cirkledarutbildningen är en prioriterad åtgärd under 2024. Planen är att den uppdaterade utbildningen ska börja användas till höstens cirkledarutbildningar.



Roll- och ansvarsfördelning mellan förbundskansliet och distriktet vad gäller planering och uppföljning av studiecirkelverksamheten



3.3

Stickprovskontroll av
studiecirkelverksamheten i
Stockholms län

Sammantagna iakttagelser från stickprovskontrollen



Det har under år 2023 inte genomförts några studiecirklar eller folkbildningsverksamhet i Södertälje kommun eller Järfälla kommun, varför dessa kommuner av förklarliga skäl inte ingått i stickprovssurvalet. Senast folkbildningsverksamhet bedrivs i dessa två kommuner var under verksamhetsår 2021.

- I stickprovskontroller har tre studiematerial identifierats som har problematiskt innehåll. Att använda studiematerial med icke-demokratiskt innehåll är möjligt i folkbildande verksamhet, givet att studieförbundet tydligt beskrivit hur materialet ska användas för att säkra ett användande där innehållet problematiseras och demokratiska värderingar lyfts fram.* I gruppintervju med representanter för Ibn Rushd centralt och regionalt framkommer att material som i någon aspekt ses som kontroversiellt ska uppmärksammas i studieplanen/arbetsplanen och komplettering kring *hur* materialet ska användas ska likaså framgå av denna. Vidare konstateras under gruppintervjun att det inom Ibn Rushd finns ett nationellt forum för dialog kring studiematerial dit frågor från distriktet kan lyftas. I stickprovsgranskningen har vi identifierat tre studiematerial som använts i sammanlagt åtta olika studiecirklar under 2023 (av totalt 40 studiecirklar i stickprovssurvalet), utan att dessa problematiseras i studie-/ arbetsplanerna. Det beskrivs inte hur studiematerialen ska användas i studiecirkeln. Samtidigt ska det lyftas att Ibn Rushd vidtagit och planerat vidta flera åtgärder under år 2024 utifrån Folkbildningsrådets tidigare granskning.
- Studieplanerna/arbetsplanerna för de studiecirklar som ingår i stickprovskontrollen har varierande nivå på beskrivning av innehåll och specificering av studiematerial. Vilket medför risk för att alla moment inte lyfts i studieplanerna med minskad möjlighet till insyn och kontroll för studieförbundet. I till exempel studiecirkeln *Grundläggande förståelse av islam (26724 - 2023)* anges följande svar på rubriken Beskriv kortfattat vad arrangemanget handlar om återges: "*Kunskap ger respekt och förståelse för Islam*". Utförlig beskrivning av vilken typ av kunskap och förståelse som ska skapas genom studiecirkeln saknas, samt hur läroprocessen ska gå till för att uppnå ett meningsfullt lärande. Vidare saknas en beskrivning av tilltänkt målgrupp och syftet med studiecirkelarna kopplat till statens fyra syften för samtliga studiecirklar i stickprovssurvalet.
- I den statistik vi tagit del av inom ramen för detta uppdrag är det tydligt att distriktet har ett fokus på ämnena Livsåskådning, filosofi, logik och etik, Religion och Främmande språk mellan åren 2021-2023 i sina studiecirklar. Utifrån stickprovssanalysen saknas verksamhet som riktar sig mot målgruppen med funktionsnedsättning. Därutöver saknas studiecirklar som aktivt lyfter hbtq-frågor och perspektiv i stickprovssurvalet. Vi noterar dock att Ibn Rushd SU under 2023 erbjudit en kortkurs i teckenspråk för anhöriga till döva. Det har även genomförts en utbildning i föreningskunskap för en grupp av döva som vill starta en förening. När det gäller hbtq-perspektivet lyfts att behovet inte uppstått eller att någon efterfrågan kring frågan inte inkommit från medlemsföreningar eller deltagare. Distriktet tydliggör att de är öppna för att bedriva verksamhet som har hbtq-perspektiv om behov uppstår eller att det efterfrågas.
- Kulturprogrammen som ingår i stickprovssurvalet är ej möjliga att kategorisera utifrån demokrativillkoret givet att det tillhandahållna materialet endast är affischer med rubrik på arrangemang, samt begränsad kompletterande information (tillhandahållen via mejl av distriktet). Det saknas även information på affischerna om att arrangemangen stöds ekonomiskt av Region Stockholm. Slutligen noterar vi utifrån stickprovssurvalet att det är svårt att bedöma huruvida Ibn Rushds kulturprogram överensstämmer med Folkbildningsrådets definition av kulturprogram.**

*Verksamhet i Ibn Rushd prövad mot demokrativillkor

**Folkbildningsrådets: Verksamhetsformer - studiecirklar, kulturprogram och annan folkbildningsverksamhet

Stickprovsurval av studiecirkel genomförda 2023 (sid 1 av 2)

År	Arrnr	Studiecirkel	Ämne
2023	26614	Barns rättigheter	Samhälls- och beteendevetenskap, allmän inriktning
2023	26750	Barns rättigheter	Jämställdhetsfrågor
2023	26625	Barns rättigheter	Jämställdhetsfrågor
2023	26427	Quran reflektion Del 30	Livsåskådning, filosofi, logik och etik
2023	26743	Demokratiidéer och arbetsformer	Annan utbildning inom samhällsbyggnad och arkitektur
2023	26724	Grundläggande förståelse av Islam	Livsåskådning, filosofi, logik och etik
2023	26657	Demokratigrunder	Annan utbildning inom samhällsbyggnad och arkitektur
2023	26494	Familjen och Samhället	Samhälls- och beteendevetenskap, övrig
2023	26493	Familjen och Samhället	Samhälls- och beteendevetenskap, övrig
2023	26491	Individens roll i Samhället	Samhälls- och beteendevetenskap, övrig

År	Arrnr	Studiecirkel	Ämne
2023	26731	Historia: Osmanska och Romerska imperiet	Historia
2023	26777	Att bryta beroendevanor	Hälso- och sjukvård, allmän inriktning
2023	26756	Islam i Sverige	Livsåskådning, filosofi, logik och etik
2023	26386	Att vara förälder i Sverige	Uppfostran / föräldrakunskap
2023	26385	Att vara förälder i Sverige	Uppfostran / föräldrakunskap
2023	26640	Högläsning av hadither: Reflektion och diskussion	Annan utbildning i religion
2023	26715	Demokratis idéer och arbetsformer	Annan utbildning inom samhällsbyggnad och arkitektur
2023	26512	Demokratis idéer och arbetsformer	Annan utbildning inom samhällsbyggnad och arkitektur
2023	26437	Islamisk historia och teologins uppkomst	Livsåskådning, filosofi, logik och etik
2023	26617	Bryta Vanor	Hälso- och sjukvård, allmän inriktning

Stickprovsurval av studiecirkel genomförda 2023 (sid 2 av 2)

År	Arrnr	Studiecirkel	Ämne
2023	26638	Islamisk kunskap för ungdomar	Livsåskådning, filosofi, logik och etik
2023	26751	Att bryta vanor : Beroendevanor	Hälso- och sjukvård, allmän inriktning
2023	26522	Demokratis ideer: Vår demokrati	Annan utbildning inom samhällsbyggnad och arkitektur
2023	26727	Familjen och samhället	Samhälls- och beteendevetenskap, övrig
2023	26438	Familjerättsfrågor	Annan utbildning i religion
2023	26762	Canakkale historia under Romerska samt Ösmanska imperiet	Historia
2023	26833	Föräldrarnas ansvar och roll i svenska skola	Annan utbildning inom samhällsbyggnad och arkitektur
2023	26813	Föräldrarnas ansvar och roll i svenska skola	Samhälls- och beteendevetenskap, allmän inriktning
2023	26857	De 10 som lovats paradiset	Annan utbildning i religion
2023	26720	Grundläggande förståelse av Islam	Livsåskådning, filosofi, logik och etik

År	Arrnr	Studiecirkel	Ämne
2023	26382	Att vara förälder i Sverige	Uppfostran / föräldrakunskap
2023	26738	Grundläggande förståelse av Islam	Livsåskådning, filosofi, logik och etik
2023	26481	Grundläggande förståelse av Islam	Livsåskådning, filosofi, logik och etik
2023	26504	Demokratigrunder	Annan utbildning inom samhällsbyggnad och arkitektur
2023	26723	Familjen och Samhället	Samhälls- och beteendevetenskap, övrig
2023	26728	Familjen och Samhället	Samhälls- och beteendevetenskap, övrig
2023	26630	Islam i Sverige	Livsåskådning, filosofi, logik och etik
2023	26718	Familjen och Samhället	Samhälls- och beteendevetenskap, övrig
2023	26456	Hadeth 40 Nwawiah	Annan utbildning i religion
2023	26747	Att bryta vanor: Beroendevanor	Hälso- och sjukvård, allmän inriktning

Övergripande sammanställning av studiecirkelar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studietimmar	Godkänd cirkel- ledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/ arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkeln innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studie- cirkeln målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR- flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati- villkor? (ja/nej)
Barns Rättigheter (26614 - 2023)	10	45 träffar & totalt 180 studie- timmar	Ja	Ja	Utbilda och sprida medvetenhet om barns rättigheter bland vuxna och barn. Syftet är att öka medvetenheten genom utbildningar och workshops. Målet är att öka kunskapen om barns rättigheter genom utbildning, seminarier och workshops, samt att stödja barn i riskzon för att främja deras deltagande och delaktigheter i beslutsfattande.	Specificeras ej	Barnets rättigheter, Eva Segerström, ISBN 9789444119212	Nej	Ja
Barns Rättigheter (26750 - 2023)	9	50 träffar & totalt 100 studie- timmar	Ja	Ja	Främja barns medbestämmande i skolan, samhället och organisationer. Värna om respekt för barns röster och idéer. Utveckla strategier för att främja barns delaktighet och säkerställa efterlevnad av barns rättigheter och agera vid brister.	Specificeras ej	Barnets rättigheter, Eva Segerström, ISBN 9789444119212	Nej	Ja
Barns Rättigheter (26625 - 2023)	9	40 träffar & totalt 80 studie- timmar	Ja	Ja	Samarbeta med skolor, samhällsgrupper och organisationer för att sprida kunskap om barns rättigheter i Sverige. Skapa trygga miljöer för barn i riskzoner, inklusive de som utsätts för våld, övergrepp eller försummelse. Gör myndigheter uppmärksamma på fall där barn kan misstänkas fara illa. Ta hjälp av samhällets resurser för att stötta barn i kris.	Specificeras ej	Barnets rättigheter, Eva Segerström, ISBN 9789444119212	Nej	Ja

Övergripande sammanställning av studiecirkelar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studietimmar	Godkänd cirkel- ledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/ arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkelns innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studie- cirkelns målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR- flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati- villkor? (ja/nej)
Quran reflektion Del 20 (26427 - 2023)	6	36 träffar & totalt 144 studie- timmar	Ja	Ja	Varje träff är uppdelat till tre studietimmar som inleds med en öppen samtalsrunda som efterföljs av en analys av ett nytt kapitel i Koranen. Därefter genomförs en ledarstyrd diskussion och reflektion över innehållet. Träffen avslutas med en gemensam recitation av kapitlet som lästs.	Specificeras ej	Budskapet i Koranen	Nej	Ja
Demokrati idéer och arbetsformer (26743 - 2023)	7	74 träffar & totalt 324 studie- timmar	Ja	Ja	Lära sig om och främja medborgarnas deltagande i beslutsfattande och offentlig debatt. Utveckla projekt och metoder för att identifiera och adressera lokala och nationella frågor. Mäta och utvärdera graden av medborgarinflytande och projektets framgång. Organisera offentliga möten och diskussioner för att engagera medborgare.	Specificeras ej	Demokratis århundrade, Jörgen Westerståhl, ISBN 9789186203924	Nej	Ja
Grundläggande förståelse av Islam (26724 - 2023)	5	80 träffar & totalt 324 studie- timmar	Ja	Ja	I delmoment 3 diskuteras islams grundpelare och teologi. Skillnaden mellan teologi och religionsvetenskap jämförs också. Delmoment 4 fokuserar på islamiska teologiska frågor genom historien, skillnader mellan teologiska skolor, och deras interaktion i sociala, politiska och kulturella processer.	Specificeras ej	Theological Instructions, Mohammad Taqi Misbah Yazdi, ISBN 1494397668 Islam i Sverige	Nej	Nej Förklaring på sida 51

Övergripande sammanställning av studiecirklar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studietimmar	Godkänd cirkel- ledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/ arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkeln innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studie- cirkeln målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR- flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati- villkor? (ja/nej)
Demokratigrunder (26657 - 2023)	10	14 träffar & totalt 24 studie- timmar	Ja	Ja	Delmoment 1: Barnens rätt till delaktighet. Delmoment 2: Olika sätt att presentera situationer och integration i svenska samhället. Delmoment 3: Kommunikation och att förstå varandra. Delmoment 4: Lyssna på deltagarnas åsikter. Delmoment 5: Vikten av att kunna uttrycka sina åsikter och ta gemensamma beslut. Delmoment 6: Diskussion av "utanförskapet" som utmaning.	Specificeras ej	Demokratihandboken, 2019, Mattias Axelsson Skolans studiemedel www.arvsfonden.se	Nej	Ja
Familjen och samhället (26494 - 2023)	5	90 träffar & totalt 400 studie- timmar	Ja	Ja	Delmoment 1: Att komma till och att bo i Sverige. Delmoment 2: Att försörja sig och utveckla sig i Sverige. Delmoment 3: Att bilda familj och leva med barn i Sverige. Delmoment 4: Folkstyret och rättsstaten Sverige. Delmoment 5: Egenvård, sjukvård och att åldras i Sverige.	Specificeras ej	Boken Om Sverige Informationsverige.se	Nej	Ja
Familjens roll i samhället (26493 - 2023)	4	39 träffar & totalt 156 studie- timmar	Ja	Ja	Deltagarna diskuterar socialt skyddsnät och utbyter erfarenhet för att bredda synen på familj och samhälle. Delmoment 1: Familj, socialt stöd, individ vs. kollektiv, hemansvar, barns rättigheter, åldersförväntningar. Delmoment 2: Föräldrars huvudansvar, föräldrars rätt till stöd i samhället.	Specificeras ej	Varldenfinnshar.se youthkids.se barnombudsmannen.se	Nej	Ja

Övergripande sammanställning av studiecirklar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studietimmar	Godkänd cirkelledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkelns innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studiecirkelns målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR-flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati-villkor? (ja/nej)
Individens roll i samhället (26493 - 2023)	5	39 träffar & totalt 156 studietimmar	Ja	Ja	Deltagarna diskuterar socialt skyddsnet och utbyter erfarenhet för att bredda synen på familj och samhälle. Delmoment 1: Familj, socialt stöd, individ vs. kollektiv, hemansvar, barns rättigheter, åldersförväntningar. Delmoment 2: Föräldrars huvudansvar, föräldrars rätt till stöd i samhället.	Specificeras ej	Demokratihandboken, 2019, Mattias Axelsson Skolans studiemedel www.arvsfonden.se	Nej	Ja
Historia: Osmanska och romerska imperiet (26731 - 2023)	6	78 träffar & totalt 324 studietimmar	Ja	Ja	Osmanska rikets historia, med fokus på olika händelser och deras följder. Den inkluderar analyser av rikets tillväxt och avtagande, förluster och misslyckanden i krig, samt dess geopolitiska betydelse. Specifika händelser som slaget vid Mohács, slaget om Wien behandlas och Cannakale diskuteras.	Specificeras ej	Canakkale 1, 2 och 3 Boken finns enbart på turkiska	Nej	Ja
Att bryta mot beroendevanor (26777 - 2023)	10	47 träffar & totalt 188 studietimmar	Ja	Ja	Syftet är att hjälpa deltagare att uppnå en bättre livskvalitet. Att skapa förståelse för beroende och kunna förebygga att hamna själv i den kretsen eller kunna hjälpa en anhörig eller vän.	Specificeras ej	Helena Bengtsson: Beroende: om olika beroenden - och hur man tillfrisknar	Nej	Ja

Övergripande sammanställning av studiecirkelar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studietimmar	Godkänd cirkelledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkelns innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studiecirkelns målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR-flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati-villkor? (ja/nej)
Islam i Sverige (26756 - 2023)	10	54 träffar & totalt 216 studietimmar	Ja	Ja	Träff 1-20: Ursprung, troslära och praktiska skyldigheter för muslimer. Träff 21-40: Islams fem grundpelare, grundverser, heltvagnings obligatoriska delar. Träff 41-60: Bönetider, fastan, allmosan och pilgrimsresan. Träff 61-80: Islams kärnvärden om ömsesidig förståelse, fred, jämlikhet mellan könen, respekt för mänskliga rättigheter, samexistens och ärlighet. Träff: 81-90: Avgudadyrkan (Shirik), människans handlingar och guds sista budskap	Specificeras ej	Tron i praktiken "Ilmihal boken", ISBN 978-91- 9812113-0-8 9789751967695	Nej	Nej Förklaring på sida 52
Att vara förälder i Sverige (26386 - 2023)	7	10 träffar & totalt 10 studietimmar	Ja	Ja	Delmoment 1: Rättigheter och föräldraskap om familjens ansvar, barnuppfostran, barnkonventionen och diskrimineringsgrunder. Delmoment 2: Skolan, samarbete och stöd.	Specificeras ej	Ditt barn och lärande, Ibn Rushds egna material Hjälp ditt barn lucka i skolan, ISBN 978917833147	Nej	Ja
Att vara förälder i Sverige (26385 - 2023)	7	10 träffar & totalt 10 studietimmar	Ja	Ja	Delmoment 1: Rättigheter och föräldraskap om familjens ansvar, barnuppfostran, barnkonventionen och diskrimineringsgrunder. Delmoment 2: Skolan, samarbete och stöd.	Specificeras ej	Ditt barn och lärande, Ibn Rushds egna material Hjälp ditt barn lucka i skolan, ISBN 978917833147	Nej	Ja

Övergripande sammanställning av studiecirkelar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studietimmar	Godkänd cirkel- ledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/ arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkelns innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studie- cirkelns målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR- flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati- villkor? (ja/nej)
Högläsning av hadither: Reflektion och diskussion (26640 - 2023)	11	22 träffar & totalt 22 studietimmar	Ja	Ja	Läsning av haditherna genom att under varje studiecirkel gå igenom ett nytt kapitel i boken. Efter läsning ges tid för reflektion och diskussion.	Specificeras ej	Riyazüs Salihin, Imam Nevevi, ISBN: 9789756736005	Nej	Nej Förklaring på sida 53
Demokratins idéer och arbetsformer (26715 - 2023)	9	55 träffar & totalt 110 studietimmar	Ja	Ja	Träffar 41-60 handlar om att främja medborgarinflytande genom att utveckla projekt och undersöka olika deltagandemetoder. Träffar 61-90 fokuserar på att öka medvetenheten om mänskliga rättigheter och bekämpa diskriminering genom kampanjer och samarbeten. Kommentar från PwC: Vi noterar att antalet träffar inte överensstämmer med innehållet/ beskrivningen i studieplanen, som summerar till 49 träffar.	Specificeras ej	Svensk författningspolitik, ISBN 9789144155272	Nej	Ja
Demokratins idéer och arbetsformer (26512 - 2023)	9	90 träffar & totalt 180 studietimmar	Ja	Ja	Träffar 1-20 handlar om medvetandegöring och utbildning i demokrati, inklusive workshops, experter och spridning av kampanjer. Träffar 21-40 fokuserar på att stödja demokratiska institutioner genom samarbete och utveckling av valsystem, samt främja öppenhet och valdeltagande.	Specificeras ej	Svensk författningspolitik, ISBN 9789144155272	Nej	Ja

Övergripande sammanställning av studiecirklar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studietimmar	Godkänd cirkelledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkeln innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studiecirkeln målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR-flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati-villkor? (ja/nej)
Islamisk historia och teologins uppkomst (26437 - 2023)	14	35 träffar & totalt 105 studietimmar	Ja	Ja	Går igenom biografien i kronologisk ordning om Mohammeds liv med start från Abrahams tid och framåt för att få en större förståelse av islamsk historia och teologins uppkomst.	Specificeras ej	Den förseglade nektaren, Dr Safi-ur Mubarakpuri Sheikh Yasir Qadhis poddserie "Seerah"	Nej	Ja
Islamisk kunskap för ungdomar (26638 - 2023)	10	6 träffar & totalt 9 studietimmar	Ja	Ja	Högläsning ur boken efterföljt av frågor och diskussion.	Ungdomar	Islam Ilmihali, Diyanet, ISBN 9789751967695	Nej	Nej Förklaring på sida 52
Att bryta vanor: Beroendevanor (26751 - 2023)	9	63 träffar & totalt 252 studietimmar	Ja	Ja	Syftet är att hjälpa deltagare att uppnå en bättre livskvalitet. Att skapa förståelse för beroende och kunna förebygga att hamna själv i den kretsen eller kunna hjälpa en anhörig eller vän.	Specificeras ej	Helena Bengtsson: Beroende: om olika beroenden- och hur man tillfrisknar	Nej	Ja

Övergripande sammanställning av studiecirklar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studie-timmar	Godkänd cirkel- ledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/ arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkeln innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studie- cirkeln målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR- flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati- villkor? (ja/nej)
Demokratis idéer: Vår demokrati (26522 - 2023)	9	90 träffar & totalt 360 studie- timmar	Ja	Ja	Under cirkeln reflekterar deltagarna kring demokratis idéer och arbetsformer. Cirkeln tar upp ett antal av demokratidebattens centrala frågor och utmaningar.	Specificeras ej	Olof Petersson: Jörgen Westerståhl och demokratis århundrade	Nej	Ja
Familjen och samhället (26727 - 2023)	6	87 träffar & totalt 360 studie- timmar	Ja	Ja	Delmoment 3 och 4 beskrivs innehåller för i planen och inkluderar konstaterade som: "Moderniseringen i samhället kan såklart vara en fördel för vissa men en nackdel för andra eftersom inget samhälle kan uppfylla behoven för alla lika bra." Delmoment 1 och 2 och potentiellt efter delmoment 4 beskrivs inte. Övergripande mål med studiecirkeln är: "Få djupare kunskap och att deltagare ska utveckla deras kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra"	Specificeras ej	Tre webbsajter varav en produceras av ABF med stöd av Allmänna arvsfonden, en är borttagen (youthkids) och en är barnombudsmannens information om barnkonventionen	Nej	Ja
Familjerättsfrågor (26438 - 2023)	5	36 träffar & totalt 108 studie- timmar	Ja	Ja	Målet är att öka kunskap om familjerätt och kunna hantera konflikter samt att skapa en ökad förståelse för kapitel 2 i Koranen.	Specificeras ej	Al-Sayyid Sabiq: Fiqh Us-Sunna.	Nej	Ja

Övergripande sammanställning av studiecirklar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studietimmar	Godkänd cirkelledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkeln innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studiecirkelns målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR-flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati-villkor? (ja/nej)
Canakkale historia under Romerska samt Ösmanska imperiet (26762 - 2023)	7	87 träffar & totalt 324 studietimmar	Ja	Ja	Kursen ska ge deltagare förutsättningar att utveckla kunskaper om historiska förhållanden, historiska begrepp och metoder och om hur historia kan användas för olika syften.	Specificeras ej	Osmanlinin son Kilidi : Kanakkale del 1,2,3	Nej	Ja
Föräldrarnas ansvar och roll i svenska skola (26833 - 2023)	7	13 träffar & totalt 35 studietimmar	Ja	Ja	Kursen syftar till att utveckla föräldrars kunskap om deras ansvar och roll gentemot svensk skola.	Specificeras ej	Pernilla Alm: Lärhjälp Familjens guide till effektiv och rolig läxläsning Du, ditt barn och lärande. Ett studiematerial för föräldrainriktade studiecirklar. www.barnuppfostran.se/	Nej	Ja
Föräldrarnas ansvar och roll i svenska skola (26813 - 2023)	10	12 träffar & totalt 28 studietimmar	Ja	Ja	Syftet att lära barn och deras familj om mobbning, samt att inkludera diskrimineringslagen och dess fokus på allas lika rättigheter och möjligheter.	Specificeras ej	Du, ditt barn och lärande. Ett studiematerial för föräldrainriktade studiecirklar.	Nej	Ja

Övergripande sammanställning av studiecirklar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studietimmar	Godkänd cirkelledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkeln innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studiecirkeln målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR-flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati-villkor? (ja/nej)
De 10 som lovats paradiset (26857 - 2023)	8	7 träffar & totalt 16 studietimmar	Ja	Ja	Arrangemangets upplägg går ut på att vi vid varje cirkelträff tillsammans lär oss om en av följeslagarna som är en av de 10 som lovades paradiset. Sedan diskuterar gruppen hur följeslagaren levde sitt liv och vad som gjorde personen så unik. Gruppen ska dra slutsatser av de goda handlingar och karaktärsdrag som följeslagaren hade som vi själva kan inkorporera till våra egna liv. Gruppens planerade utvecklingsprocess är att ha fått in goda vanor efter varje cirkelträff.	Specificeras ej	Al-Tirmidhi 3747	Nej	Ja
Grundläggande förståelse av islam (26720 - 2023)	5	81 träffar & totalt 324 studietimmar	Ja	Ja	Att lära sig grundläggande förståelse av Islam i det svenska samhället	Specificeras ej	Theological Instructions, Mohammad Taqi Misbah Yazdi, ISBN 1494397668 Islam i Sverige	Nej	Nej Förklaring på sida 51

Övergripande sammanställning av studiecirklar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studietimmar	Godkänd cirkelledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkeln innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studiecirkeln målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR-flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati-villkor? (ja/nej)
Grundläggande förståelse av islam (26738 - 2023)	7	79 träffar & totalt 324 studietimmar	Ja	Ja	Att lära sig grundläggande förståelse av islam i det svenska samhället och få en djupare förståelse om islams syn på Guds existens och rättvisa.	Specificeras ej	Theological Instructions, Mohammad Taqi Misbah Yazdi, ISBN 1494397668 Islam i Sverige	Nej	Nej Förklaring på sida 52
Grundläggande förståelse av islam (26481 - 2023)	6	39 träffar & totalt 156 studietimmar	Ja	Ja	Att lära sig grundreglerna inom islam från en sunnistisk vinkel.	Specificeras ej	Tron i praktiken: Ilm al hal boken, ISBN: 978-91-981213-0-8	Nej	Nej Förklaring på sida 52
Demokratigrunder (26504 - 2023)	9	12 träffar & totalt 20 studietimmar	Ja	Ja	Att hjälpa deltagarna att anpassa sig till svenskt samhälle och må bra av det.	Specificeras ej	Demokratihandboken, 2019. Ett studiematerial för studiecirklar. www.arvsfonden.se Du, ditt barn och lärande. Studiematerial från Ibn Rushd	Nej	Ja

Övergripande sammanställning av studiecirklar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studietimmar	Godkänd cirkel- ledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/ arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkeln innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studie- cirkeln målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR- flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati- villkor? (ja/nej)
Familjen och Samhället (26723 - 2023)	5	80 träffar & totalt 324 studietimmar	Ja	Ja	<p>Delmoment 1 och 2 och potentiellt delmoment 4 saknar beskrivning.</p> <p>Övergripande mål med studiecirkeln är: "Få djupare kunskap och att deltagare ska utveckla deras kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra"</p> <p>Diskussionsfråga från arbetsplanen: "Nya familjekonstellationer med mindre familjestorlekar, större andel singlar, skilsmässor och en utbredd rörlighet försvagar de flesta former av nära relationer"</p>	Specificeras ej	<p>https://varldenfinnshar.se/lektioner/jag-familjen-och-samhallet/</p> <p>http://youthkids.se/vad%20%C3%A4r%20en%20familj.html /(finns ej kvar)</p> <p>https://www.barnombudsman.se</p>	Nej	Ja
Familjen och Samhället (26728 - 2023)	6	89 träffar & totalt 338 studietimmar	Ja	Ja	<p>Delmoment 1 och 2 och potentiellt delmoment 4 saknar beskrivning.</p> <p>Övergripande mål med studiecirkeln är: "Få djupare kunskap och att deltagare ska utveckla deras kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra". Diskussionsfråga från arbetsplanen: "Individualisering av nära relationer i koppling till ohälsa: Psykosociala konsekvenser av en förändrad familjestruktur."</p>	Specificeras ej	<p>https://varldenfinnshar.se/lektioner/jag-familjen-och-samhallet/</p> <p>http://youthkids.se/vad%20%C3%A4r%20en%20familj.html /(finns ej kvar)</p> <p>https://www.barnombudsman.se</p>	Nej	Ja

Övergripande sammanställning av studiecirkelar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studietimmar	Godkänd cirkelledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkelns innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studiecirkelns målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR-flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati-villkor? (ja/nej)
Islam i Sverige (26630 - 2023)	10	90 träffar & totalt 400 studietimmar	Ja	Ja	<p>Träff 1-10: Vikten av att lära sig islam grundläggande, förklaring av praktisk islam, religion och sharia</p> <p>Träff 11-20: Tro på Gud: Monoteism</p> <p>Träff 21-30: Tron på änglarna, böckerna, profeterna, domedagen och enskilda döden</p> <p>Träff 31-40: Profeternas egenskaper, Profeter som finns och inte finns i Koranen samt Profeten Mohammeds släkträd</p> <p>Träff 41-50: Ödet, Fri vilja, Levebröd och Trons fortsatta regler</p> <p>Träff 51-60: Saker som varenda muslim bör hålla sig borta från strikt, Trons skyddande mur</p> <p>Träff 61-70: Praktiska skyldigheter som varenda muslim bör följa</p> <p>Träff 71-80: Islams fem grundregler, Bönen och grunderna, Tvagningens obligatoriska regler</p> <p>Träff 81-90: Grundverser som man bör veta inför böner</p> <p>Träff 91-100: Heltvagnig, Heltvagningens obligatoriska och frivilliga delar, samt tvagning med jord när vatten inte finns</p> <p>Träff 101-110: Bönetider, Fredagsbönen, obligatoriska och frivilliga böner</p> <p>Träff 111-120: Fastan och reglerna, Allmosan, Pilgrimsresan</p>	Specificeras ej.	"Ilmihal boken" I, ISBN 978-91-9812113-0-8	Nej	Nej

Förklaring på sida 52

Övergripande sammanställning av studiecirklar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studietimmar	Godkänd cirkelledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkeln innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studiecirkeln målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR-flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati-villkor? (ja/nej)
Familjen och Samhället (26718 - 2023)	4	82 träffar & totalt 324 studietimmar	Ja	Ja	Delmoment 3 och 4 beskrivs innehåller för i planen och inkluderar konstaterade som: "Moderniseringen i samhället kan såklart vara en fördel för vissa men en nackdel för andra eftersom inget samhälle kan uppfylla behoven för alla lika bra." Delmoment 1 och 2 och potentiellt efter delmoment 4 beskrivs inte. Övergripande mål med studiecirkeln är: "Få djupare kunskap och att deltagare ska utveckla deras kunskaper om hur individen och samhället påverkar varandra"	Specificeras ej	Tre webbsajter varav en produceras av ABF med stöd av Allmänna arvsfonden, en är borttagen (youthkids) och en är Barnombudsmannens information om barnkonventionen	Nej	Ja
Hadeth 40 Nwawiah (26456 - 2023)	5	13 träffar & totalt 39 studietimmar	Ja	Ja	Tillämpa profetiska traditioner som betonar avsiktens betydelse, de fem pelarna i islam, och vikten av att önska andra samma som för sig själv. Även förstå Guds acceptans, tala väl eller vara tyst, inte bli arg, frukta Gud genom goda handlingar och att behandla andra väl.	Specificeras ej	De 40 haditherna, Imam Al-Nawawi	Nej	Ja
Att bryta vanor: Berondevanor (26747 - 2023)	10	90 träffar & totalt 360 studietimmar	Ja	Ja	Syftet är att hjälpa deltagare att uppnå en bättre livskvalitet. Att skapa förståelse för beroende och kunna förebygga att hamna själv i den kretsen eller kunna hjälpa en anhörig eller vän.	Specificeras ej	Helena Bengtsson: Beroende: om olika beroenden- och hur man tillfrisknar	Nej	Ja

Övergripande sammanställning av studiecirkelar i stickprov

	Antal deltagare	Antal träffar & studietimmar	Godkänd cirkelledarutb (ja/nej)	Dok. studieplan/arbetsplan (ja/nej)	Beskrivning studiecirkeln innehåll (direkt citerat från studie-/arbetsplan)	Studiecirkeln målgrupp	Beskrivning av val av studiematerial (titelnivå)	FBR-flaggat material (ja/nej)	Uppfylls demokrati-villkor? (ja/nej)
Bryta Vanor (26617 - 2023)	12	90 träffar & totalt 360 studietimmar	Ja	Ja	Syftet är att hjälpa deltagare att uppnå en bättre livskvalitet. Att skapa förståelse för beroende och kunna förebygga att hamna själv i den kretsen eller kunna hjälpa en anhörig eller vän.	Specificeras ej	Helena Bengtsson: Beroende: om olika beroenden - och hur man tillfrisknar	Nej	Ja
Att vara förälder i Sverige (26382 - 2023)	7	10 träffar & totalt 10 studietimmar	Ja	Ja	Familjens ansvar och betydelse för lärande i skolan.	Specificeras ej	Lund och Rahm: Hjälpt ditt barn att lyckas i skolan. ISBN: 9789177833147. 2017 Du, Ditt barn och lärande. Studiematerial från Ibn Rushd	Nej	Ja

Studiematerialet *Theological Instructions* förekommer i tre studiecirkel och kan ses som problematiskt/icke-demokratiskt

Studiecirkelarna som använt materialet: Grundläggande förståelse av Islam, arnr: 26724 (2023), Grundläggande förståelse av Islam, arnr: 26720 (2023) och Grundläggande förståelse av Islam, arnr: 26738 (2023). Ytterligare ett studiematerial har använts i studiecirkeln i form av "Islam i Sverige de första 1300 åren". Denna sistnämnda bok är skriven av religionsvetaren Simon Sorgenfrei på uppdrag av Myndigheten för stöd till trossamfund och gavs ut hösten 2018.

Författaren till studiematerialet är Mohammad Taqi Misbah Yazdi (ISBN 1494397668). Misbah-Yazdi beskrivs* som den mest framstående representanten för gruppen inom det konservativ-religiösa etablissemang i Iran som helt och hållet avvisar en demokratisk diskurs. Misbah-Yazdi har sagt att "*människan inte har rätt att tänka hur som helst om någonting. Gudomliga lagar styr alla mänskliga handlingar och gärningar. Det spelar ingen roll vad folket tycker. Folket är okunniga får.*"** Han har vidare kopplat reformer i Iran till "*Judar och sionister*".** Misbah-Yazdi beskrivs även som huvudarkitekten bakom morderna av flera dissidenter i och utanför Iran som ägde rum under 80- och 90-talet.***. Den aktuella boken/ studiematerialet är publicerad år 2009.

Vad gäller studieplanerna för de tre studiecirkelarna som använt studiematerialet *Theological Instructions* saknar de problematiserande perspektiv av både författaren och innehåll. Studiematerialet innehåller ett språkbruk som kan uppfattas som nedsättande mot kvinnor. Utöver det finns referenser till vad som beskrivs som "*Divine sacred law*", som i kontexten av studiematerialet uppfattas som referenser till shari'alagar. Materialet har även språkbruk som kan uppfattas som nedsättande mot judendomen och till viss utsträckning mot kristendomen. Författaren gör även en koppling mellan judendomen och homosexualitet, via en beskrivning av Lot.**** Slutligen finns det språkbruk i boken som förmedlar en negativ syn på framväxten av "*Civil Rights*" i den kristna världen, vilket kan uppfattas som en negativ syn på utvecklingen av medborgerliga rättigheter. Författaren och studiematerialet riskerar därmed att inte vara förenliga med Folkbildningsrådets och Region Stockholms demokrativillkor. Att använda studiematerial med icke-demokratiskt innehåll är möjligt i folkbildande verksamhet, givet att studieförbundet tydligt beskrivit hur materialet ska nyttjas för att säkra ett användande där innehållet problematiseras och demokratiska värderingar lyfts fram.***** Dock saknas en sådan beskrivning i ovannämnda studiecirkelns arbets-/studieplaner. Vi noterar dock att studiecirkeln Grundläggande förståelse av Islam (26720) i sin arbets-/studieplan lyfter att "islam kräver jämlikhet mellan man och kvinna".

Citat från studiematerialet: "*It is the responsibility of every nation to follow and apply the laws ordained to them by the Prophet of their time. Hence the application of the sacred law of Islam for all of men would only be established when the prophecy of the Prophet of Islam (S) was not particularized to the Arabs. In addition to this, it is necessary that no Prophet appears after the Prophet of Islam (S) who could bring abrogating laws. In other words, Islam has to be universal and eternal. On this basis one cannot believe in the legitimacy of Islam without associating it with the application of its Divine sacred law.*"

*Beskrivning av Dr. Raz Zimmt, forskare vid Institutet för nationell säkerhet (INSS) och specialiserar sig på Iran

**[The Atlantic Council](#)

***[Al Arabiya News](#)

****Scott Siraj al-Haqq Kugle, Homosexuality in Islam: Critical Reflection on Gay, Lesbian, and Transgender Muslims

*****[Verksamhet i Ibn Rushd prövat mot demokrativillkor](#)



Studiematerialet *Tron i praktiken* “*Ilmihal boken*” förekommer i fyra studiecirkel och kan ses som problematiskt/icke-demokratiskt

Studiecirkelarna som använt materialet: Islam i Sverige, arnr: 26756 (2023), Islam i Sverige, arnr: 26630 (2023), Grundläggande förståelse av islam, arnr: 26481 (2023) och Islamisk kunskap för ungdomar, arnr: 26638 (2023). Det problematiska studiematerialet som identifierats är det enda som använts i studiecirkelarna.

Den aktuella boken/studiematerialet är publicerad år 2017. OBS att studiematerialet i studieplanen refereras till som *Tron i praktiken* “*Ilmihal boken*”, men vad vi kan se finns boken inte på svenska utan studiematerialet är på engelska vilket också styrks av det ISBN-nummer som anges i studieplanen.

Vad gäller studieplanerna för de tre studiecirkelarna som använt studiematerialet *Tron i praktiken* “*Ilmihal boken*” saknar de problematiserande perspektiv av innehållet. Studiematerialet innehåller ett språkbruk som kan uppfattas som nedsättande mot kvinnor. Vidare innehåller studiematerialet två kapitel som noggrant beskriver kvinnors hygien vid menstruation. Ordet menstruation förekommer 135 gånger i studiematerialet och beskriver det i negativa ordalag, exempelvis genom att likställa menstruering med mänsklig avföring. Studiematerialet innehåller även beskrivningar för hur slavar ska behandlas. Det identifierade studiematerialet går inte i linje med Folkbildningsrådets och Region Stockholms demokrativillkor. Att använda studiematerial med icke-demokratiskt innehåll är dock möjligt i folkbildande verksamhet, givet att studieförbundet tydligt beskrivit hur materialet ska användas för att säkra ett användande där innehållet problematiseras och demokratiska värderingar lyfts fram.* Dock saknas en sådan beskrivning i ovannämnda studiecirkelars arbets-/studieplaner. Vi noterar emellertid att studiecirkelarna Islam i Sverige (26756) och Grundläggande förståelse av islam (26481) i sina arbets-/studieplaner lyfter att islam respekterar mänskliga rättigheter.

Citat från studiematerialet: “*Things that are unanimously accepted by all schools as impure (najis) are Human urine, human excrement, wadi (the white thick fluid emitted by males due to illness or exerting too much pressure while defecating), madhi (a thin pre-coital fluid that comes out due to sexual arousal), carrion of all land animals, the blood that pours forth from a land animal when it is slaughtered, all parts of the pig, menstrual and post-partum blood, istihādha blood (blood coming from women after menstruation – a prolonged flow of blood), and wine.*”



*Verksamhet i Ibn Rushd prövad mot demokrativillkor

Studiematerialet *Riyazüs Salihin*, Imam Nevevi förekommer i en studiecirkel och kan ses som problematiskt/icke-demokratiskt

Studiecirkeln som använt materialet: Högläsning av hadither: Reflektion och diskussion, arnr: 26640 (2023). Det problematiska studiematerial som identifierats är det enda som använts i studiecirkeln.

Studiematerialet är en religiös urkund och boken "Riyazüs Salihin" är en samling av hadither, vilket är rapporter om profeten Muhammads ord, handlingar och godkännanden. Den sammanställdes av Imam Nevevi, en framstående muslimsk lärd och teolog från 1200-talet. "Riyazüs Salihin" är en av de mest kända och respekterade samlingarna av hadither inom den muslimska världen.

Religiösa urkunder bör i sammanhanget kunna diskuteras och citeras utan att agerandet omfattas av exkluderingsgrunder, med hänvisning till prop. 2001/02:49. Slutbetänkandet gör bedömningen "att det får anses nödvändigt i ett demokratiskt samhälle att exkludera trossamfund som agerar på sådana sätt som nu angetts från statligt stöd, med hänsyn till skyddet för andra personers fri- och rättigheter".* Enligt Prop 2001/02/59 så faller det inte inom det straffbara området att endast diskutera och citera exempelvis religiösa urkunder. Däremot "bör det inte - lika lite som det i dag är tillåtet att utgå från religiösa texter att hota eller uttrycka missaktning för muslimer eller kristna - vara tillåtet att använda sådant material för att hota eller uttrycka missaktning för homosexuella som grupp." Exemplet utgår från definitionen av hets mot folkgrupp, vilket även kan läsas som: En person i uttalande (eller i annat meddelande som sprids) hotar eller uttrycker missaktning för en folkgrupp eller annan sådan grupp av personer med anspelning på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck. Det inkluderar även kvinnor.**

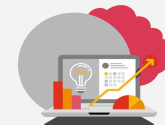
Vad gäller studieplanen för studiecirkeln som använt studiematerialet *Riyazüs Salihin*, Imam Nevevi saknar den ett problematiserande perspektiv av innehållet. Studiematerialet innehåller ett språkbruk som kan uppfattas som nedsättande mot kvinnor med en beskrivning av att det kan vara tillåtet att slå sin fru vid olydnad ("beat them lightly, if it is useful"). Studiematerialet har även ett kapitel om hur slavar ska behandlas. Det identifierade studiematerialet går inte i linje med Folkbildningsrådets och Region Stockholms krav på folkbildningsverksamhet. Att använda studiematerial med icke-demokratiskt innehåll är som tidigare lyfts dock möjligt i folkbildande verksamhet, givet att studieförbundet tydligt beskrivit hur materialet ska användas för att säkra ett användande där innehållet problematiseras och demokratiska värderingar lyfts fram.*** Dock saknas en sådan beskrivning i detta fall.

Citat från studiematerialet: "Men are the protectors and maintainers of women, because Allah has made one of them to excel the other, and because they spend (to support them) from their means. Therefore the righteous women are devoutly obedient (to Allah and to their husbands), and guard in the husband's absence what Allah orders them to guard (e.g. their chastity, their husband's property). As to those women on whose part you see ill-conducted, admonish them (first), (next), refuse to share their beds, (and last) beat them (lightly, if it is useful); but if they return to obedience, seek not against them means (of annoyance). Surely, Allah is Ever Most High, Most Great."

*Behandling av religiösa urkunder utifrån Statens stöd till trossamfund samt demokrativillkor vid stöd till civilsamhället (slutbetänkande)

**Prop 2001/02:59

***[Verksamhet i Ibn Rushd prövad mot demokrativillkor](#)



Folkbildningsrådet bedömning av användandet av studiematerial som berör religiösa frågor under studiecirkel

Folkbildningsrådet har vid tidigare tillfälle (2023-12-05, diariernr 22/00331) behandlat frågan om efterlevnad av demokrativillkor. I granskningen av Ibn Rushd fann de teman bland två studiematerial i religiösa frågor som berörde barnäktenskap, barnaga och homosexualitet. Folkbildningsrådet ansåg då att den typen av material kan tillåtas i folkbildningsverksamhet, men att det krävs att studieförbunden tar ansvar och säkerställer att innehållet problematiseras och de demokratiska värderingar lyfts fram.* Vidare lyfter Folkbildningsrådet i sin sammanfattning av beslutet i granskningsärendet att materialen i fråga** har förekommit i vissa delar av verksamheten och inte är förenliga med både statsbidragsvillkoren och svensk lag. Folkbildningsrådets uppfattning var även att Ibn Rushd inte hade kunnat styrka påståendet att materialet använts med ett folkbildningsmässigt förhållningssätt.***

Som svar på Folkbildningsrådets granskningsärende ansåg Ibn Rushd att religiösa urkunder är fredade under demokrativillkoren enligt statens slutbetänkandet om demokrativillkor och tidigare bedömningar av SST (Myndigheten för statens stöd till trossamfund). Ibn Rushd delade även Folkbildningsrådets åsikt om att den typen av material kan förekomma under folkbildande förutsättningar.****

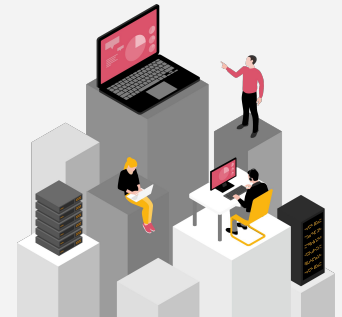
I sakgranskningen av denna rapport lyfter Ibn Rushd SU att det är viktigt att kontextualisera studiematerialet inom ramen för hur de används i studiecirkelna. De menar att det är viktigt att förstå att historiska texter eller religiösa praxis diskuteras inom en pedagogisk ram som främjar kritiskt tänkande och demokratisk diskussion inom folkbildningen i Sverige. Detta instämmer vi i, men vill också framhålla att det då, utifrån den bedömning som bland annat Folkbildningsrådet gjort, ska tydliggöras i studie-/ arbetsplan.

*Folkbildningsrådet

** Islamic Laws. According to the Fatwas of His Eminence al-Sayyid Alial-Husayni al-Sistani och The Upbringing of Children in Islam. English translation of the Arabic Book, Tarbiyat al-aw'lad fi al-Islam. The original book is in Arabic by Sheikh Abd 'Allaah Naaseh Alwaan.

***Beslut i granskningsärende, diariernr 22/00331

****Angående diariernr 22/00331 hos Folkbildningsrådet, Ibn Rushd



Stickprovsurval av kulturprogram genomförda 2023

År	Arrnr	Kultur	Ämne
2023	26926	Föreläsning om hälsa inom islam	Hälsa- och sjukvård, allmän inriktning
2023	26914	Information om Kriminalvården	Samhälls- och beteendevetenskap, övrig
2023	26620	Imam Al-Nawawi fyrtio hadither	Annan utbildning i religion
2023	26611	Att komma närmare Allah	Annan utbildning i religion
2023	26690	Föreläsning - De Bästa Förebilderna - Profeterna Yunus, Dawud och Suleyman	Livsåskådning, filosofi, logik och etik
2023	26544	Fastans Rättspraxis	Annan utbildning i religion
2023	26539	Glödande kol	Annan utbildning i religion
2023	26691	Föreläsning - De Bästa Förebilderna - Profeterna Yunus, Dawud och Suleyman	Livsåskådning, filosofi, logik och etik
2023	26889	Annorlunda Sverige	Svenska
2023	26716	Annorlunda Sverige	Samhälls- och beteendevetenskap, allmän inriktning

Vad är ett kulturprogram?*

Enligt Folkbildningsrådet ska kulturprogram ge kulturupplevelser genom föreläsning, sång/musik, film/foto/bild, dans, utställning, litteratur, konst/konsthantverk eller tvärkulturell verksamhet som framförs inför eller tillsammans med deltagare.

Utformningen ska bidra till att skapa delaktighet, upplevelse och eftertanke.

Ett kulturprogram kan genomföras på distans om ordinarie villkor för kulturprogrammet är uppfyllda. Det innebär bland annat att kulturprogrammet genomförs vid ett givet tillfälle och att alla deltagare närvarar samtidigt.



*Källa: [Folkbildningsrådets: Verksamhetsformer - studiecirklar, kulturprogram och annan folkbildningsverksamhet](#)

Övergripande sammanställning av kulturprogram i stickprov

	Antal deltagare	Plats	Föreläsare	Ämne	Målgrupp	Uppfylls demokratiwillkoren?
Föreläsning inom Islam (26926 - 2023)	30	Tensta träff. 3 timmar.	Shukri Abukar. Utöver namn på föreläsare finns ingen beskrivning av föreläsare.	Om hälsa inom Islam - Hawo Tako	Framgår inte av affischen eller av mejl från Ibn Rushd SU (2024-05-22)	Kan ej bedömas då vi inte erhållit tillräcklig dokumentation för att kunna göra en bedömning. Endast tagit del av en affisch.
Information om Kriminalvården (26914 - 2023)	27	Tensta träff. 1,5 timmar.	Aweys Abdulqakir. Utöver namn på föreläsare finns ingen beskrivning av föreläsare.	Fängelse, frivård eller häkte. Föreläsning och workshop	Framgår inte av affischen eller av mejl från Ibn Rushd SU (2024-05-22)	Kan ej bedömas då vi inte erhållit tillräcklig dokumentation för att kunna göra en bedömning. Endast tagit del av en affisch.
Imam Al-Nawawi fyrtio hadither (26620 - 2023)	50	Uppsala moské. 1 timme.	Abdou Elzhdany, imam för Uppsala Moské	De 40 haditherna av Imam Al-Nawawi	Framgår inte av affischen, ingen kompletterande information har inkommit via mejl från Ibn Rushd SU (2024-05-22)	Kan ej bedömas då vi inte erhållit tillräcklig dokumentation för att kunna göra en bedömning. Endast tagit del av en affisch.

Övergripande sammanställning av kulturprogram i stickprov

	Antal deltagare	Plats	Föreläsare	Ämne	Målgrupp	Uppfylls demokrativillkoren?
Att komma närmare Allah (26611 - 2023)	100	Stockholms moské. 25 mars, 1 april, 8 april, 15 april. Den tidsmässiga omfattningen på programmen framgår inte. Inte heller starttid.	Framkommer ej av affischen eller av mejl från Ibn Rushd SU (2024-05-22).	Ramadan-temadagar (vilka som är de aktuella tematiska områdena framkommer ej av affischen eller av mejl från Ibn Rushd SU 2024-05-22), ej heller vilka funktioner/personer som håller i respektive temadag. I kompletterande mejlinformation från Ibn Rushd SU visar notering i Gustav att det är en föreläsning, vilket motsägs av affischen.	Framgår inte av affischen eller av mejl från Ibn Rushd SU (2024-05-22)	Kan ej bedömas då vi inte erhållit tillräcklig dokumentation för att kunna göra en bedömning. Endast tagit del av en affisch.
Föreläsning - De bästa förebilderna - Profeterna Yunus, Dawud och Sleyman (26690 - 2023)	20	Alhagsvägen 38, Alby, Sal 1. 9 maj, start kl. 19.30 (hur lång föreläsningen är framkommer inte).	Orhan Tas. Utöver namn på föreläsare finns ingen beskrivning av föreläsare.	De bästa förebilderna: profeterna Yunus & Dawud & Suleyman.	Framgår inte av affischen, dock är föreläsningen på turkiska. Ingen ytterligare information i mejl från Ibn Rushd SU (2024-05-22)	Kan ej bedömas då vi inte erhållit tillräcklig dokumentation för att kunna göra en bedömning. Endast tagit del av en affisch.
Fastans rättspraxis (26544 - 2023)	30	Ingen information har tillhandahållits av Ibn Rushd SU	Ingen information har tillhandahållits av Ibn Rushd SU	Ingen information har tillhandahållits av Ibn Rushd SU	Ingen information har tillhandahållits av Ibn Rushd SU	Kan ej bedömas då vi inte erhållit tillräcklig dokumentation för att kunna göra en bedömning. Inget material har erhållits.

Övergripande sammanställning av kulturprogram i stickprov

	Antal deltagare	Plats	Föreläsare	Ämne	Målgrupp	Uppfylls demokrativillkoren?
Glödande kol (26539 - 2023)	70	Stockholms moské, 1 april, start kl. 16.30 (hur långt arrangemanget är framkommer inte).	Abdirahman Sudaani. Utöver namn på föreläsare finns ingen beskrivning av föreläsare.	Glödande kol- Frestelser. Via mejl (2024-05-22) kompletterar Ibn Rushd SU med följande information: "En föreläsning om frestelser som kan uppstå under Ramadan och hur man hanterar dem"	Framgår inte av affischen eller av mejl från Ibn Rushd SU (2024-05-22)	Kan ej bedömas då vi inte erhållit tillräcklig dokumentation för att kunna göra en bedömning. Endast tagit del av en affisch.
Föreläsning - De bästa förebilderna - Profeterna Yunus, Dawud och Sleyman (26691 - 2023)	20	Alhagsvägen 38, Alby, Sal 1. 12 maj, start kl. 19.30 (hur lång föreläsningen är framkommer inte).	Orhan Tas. Utöver namn på föreläsare finns ingen beskrivning av föreläsare.	De bästa förebilderna: profeterna Yunus & Dawud & Suleyman. Kompletterande information från Ibn Rushd SU 2024-05-22: "serie föreläsning om profeterna i Islam"	Framgår inte av affischen, eller av mejl från Ibn Rushd SU (2024-05-22). Dock är föreläsningen på turkiska	Kan ej bedömas då vi inte erhållit tillräcklig dokumentation för att kunna göra en bedömning. Endast tagit del av en affisch.
Annorlunda Sverige (26889 - 2023)	17	Nioörtsvägen 22A, Hägersten. 14 november kl 17.30 (hur lång föreläsningen är framkommer inte).	Framkommer ej av affischen eller av mejl från Ibn Rushd SU (2024-05-22).	Skillnader mellan Sverige och Ukraina utifrån tillhandahållen affisch av Ibn Rushd SU, men enligt kompletterande mejl från Ibn Rushd SU 2024-05-22 handlar det om: korta filmer "Vi ses vi hörs" från en Youtube kanal "Sverige Akademi som har utbildande syfte i svenska språket för nyanlända"	Framgår inte av affischen men riktar sig mot nyanlända enligt mejl från Ibn Rushd SU 2024-05-22	Kan ej bedömas då vi inte erhållit tillräcklig dokumentation för att kunna göra en bedömning. Endast tagit del av en affisch.

Övergripande sammanställning av kulturprogram i stickprov

	Antal deltagare	Plats	Föreläsare	Ämne	Målgrupp	Uppfylls demokrativillkoren?
Annorlunda Sverige (26716 - 2023)	14	Nioörtsvägen 22A, Hägersten. 31 maj, start 17.30, 2,5 timme.	Larysa Barmina. Utöver namn på föreläsare finns ingen beskrivning av föreläsare.	Utifrån mejl från Ibn Rushd SU (2024-05-22): "Det handlar om korta filmer "Vi ses vi hörs" från en Youtube kanal "Sverige Akademi som har utbildande syfte i svenska språket för nyanlända"	Framgår inte av affischen men riktar sig mot nyanlända enligt mejl från Ibn Rushd SU 2024-05-22	Kan ej bedömas då vi inte erhållit tillräcklig dokumentation för att kunna göra en bedömning. Endast tagit del av en affisch.

3.4

lakttagelser från
samarbetsföreningar

Uppföljning av Ibn Rushd SU:s samarbetsföreningar

Detta delmoment har omfattat en uppföljning av respektive samarbetsförening samt uppföljning av den organisatoriska uppbyggnaden med fokus på demokrativillkoren. Fokuset för uppföljningen har varit på följande:

- Verifiering av samtliga samarbetsföreningars samarbetsavtal och verksamhetsavtal för år 2023
- Kontroll av att det finns upprättade stadgar och årsmötesprotokoll (2023) som uppfyller demokrativillkoren
- Översiktlig beskrivning av samarbetsföreningarnas verksamhet.

Inom ramen för detta delmoment har vi tagit del av samtliga samarbetsföreningars stadgar och årsmötesprotokoll för 2023. Lakttagelserna från ovan delar presenteras på kommande sidor. Vidare har vi genomfört en genomsökning och översiktlig analys av mediadatabaser och sociala medier, avseende tecken på engagemang i icke-demokratisk verksamhet i samarbetsföreningarna.

Resultatet från uppföljningen av samarbetsföreningarna som är verksamma i Stockholms län visar att:

- Verifieringen av samarbets- och verksamhetsavtal kunde genomföras utan anmärkning för samtliga samarbetsföreningar.
- De åtta samarbetsföreningarna har upprättade stadgar som uppfyller demokrativillkoren.
- De åtta samarbetsföreningarna har genomfört årsmöte avseende verksamhetsår 2023 samt upprättat årsmötesprotokoll.
- Samtliga av de åtta samarbetsföreningarna uppfyller demokratikraven vad gäller att skicka möteskallelser till årsmöte enligt stadgarna, att stadgarna följs under årsmötet samt att medlemmarna röstar om frågan att bevilja styrelsen ansvarsfrihet.
- Två av ungdomsföreningarna är registrerade på samma adress där en person finns folkbokförd (på samma adress, men inte nödvändigtvis i samma lägenhet, finns ytterligare tre ideella föreningar registrerade). Ibn Rushds förklaring är (via muntlig dialog 2024-05-23) att dessa två ungdomsföreningar (Internationella Ungdomsföreningen i Botkyrka och Tumba Ungdomsförening) har samma huvudorganisation: IKUS (Islamiska Kulturcenter Unionen i Sverige) och därmed samlat gemensam posthantering på samma adress. Det framkommer att de två föreningarna har olika verksamhetslokaler och att Ibn Rushd SU besökt den andra lokalen och konstaterar att det är en möblerad lokal som är anpassad för dess ändamål.
- Inga av de samarbetsföreningar som är ungdomsförbund har någon digital närvaro i form av hemsida eller sociala medier.



Under 2023 har Ibn Rushd distrikt Stockholm-Uppsala haft åtta olika samarbetsföreningar

PwC har genom ett besök (2024-05-07) hos Ibn Rushd SU:s kontor i Spånga verifierat samtliga av deras i Stockholms län verksamma samarbetsföreningars samarbetsavtal och verksamhetsavtal för år 2023. Verifieringen genomfördes tillsammans med SU:s distriktchef. I verifieringen kontrollerades att samarbets- och verksamhetsavtal fanns upprättade och dokumenterade, att de var underskrivna samt att det tydligt framgick hur samarbetet ska se ut och vilken verksamhet som ska bedrivas år 2023. Verifieringen kunde genomföras utan anmärkning för samtliga samarbetsföreningar.



Samarbetsförening	Organisationsnummer	Verifierat samarbets- och verksamhetsavtal
Botkyrka Islamiska Ungdoms- och kulturförening	815601-0475	Ja, utan anmärkning
Internationella Ungdomsföreningen i Botkyrka	812800-7617	Ja, utan anmärkning
Internationella Ungdomsföreningen i Sollentuna	814800-9262	Ja, utan anmärkning
Islamiska Förbundet - Stockholms Moské	802009-4572	Ja, utan anmärkning
Islamiska Kulturcentrum i Spånga	802011-8306	Ja, utan anmärkning
Islamiskt Kulturcentrum i Sollentuna	814800-8751	Ja, utan anmärkning
Södra Stockholms Ungdomsförening	802472-6542	Ja, utan anmärkning
Tumba Ungdomsförening	802406-2351	Ja, utan anmärkning



Kontroll av att samarbetsföreningarna har upprättade stadgar och årsmötesprotokoll (2023) som uppfyller demokrativillkoren

	Skickas kallelsen till årsmötet enl. stadgarna? (Ja/Nej)	Följs föreningens stadgar under årsmötet (Ja/Nej)	Väljs styrelse under årsmötet (Ja/Nej)	Röstas medlemmarna om att bevilja styrelsen ansvarsfrihet (Ja/Nej)
Botkyrka Islamiska Ungdoms- och kulturförening	Ja	Ja	Ja	Ja
Internationella Ungdomsföreningen i Botkyrka	Ja	Ja	Ja	Ja
Internationella Ungdomsföreningen i Sollentuna	Ja	Ja	Ja	Ja
Islamiska Förbundet - Stockholms Moské	Ja	Ja	Ja	Ja
Islamiska Kulturcentrum i Spånga	Ja	Ja	Ja	Ja
Islamiskt Kulturcentrum i Sollentuna	Ja	Ja	Ja	Ja
Södra Stockholms Ungdomsförening	Ja	Ja	Ja	Ja
Tumba Ungdomsförening	Ja	Ja	Ja	Ja

Översiktlig beskrivning av samarbetsföreningarnas verksamhet (1/2)

Utifrån den översiktliga beskrivningen av samarbetsföreningarnas verksamhet har det observerats att ungdomsföreningarnas mål och syften, som beskrivs i deras stadgar, är mycket lika och stundtals identiska.

Botkyrka Islamiska Ungdoms- och kulturförening:

Föreningen har som mål att bevara och stärka den islamiska identiteten och utveckla islamisk kultur. De arbetar för den muslimska gemenskapens andliga och materiella välfärd samt att skapa förutsättningar för muslimer att leva enligt islams läror. Föreningen ska främja solidaritet och systemskap mellan medlemmarna och med andra i verksamhetsorten (Botkyrka).

Internationella Ungdomsföreningen i Botkyrka:

Föreningen ska arbeta för att bevara och främja identitet, kultur och traditioner samt integrerar dessa i Sverige. Verksamheten ska förmedla kunskap om kultur och integration, hjälpa ungdomar att undvika droger, upplysa om svensk kultur för att motverka främlingsfientlighet och rasism, samt främja personlig utveckling genom sportaktiviteter.

Internationella Ungdomsföreningen i Sollentuna:

Föreningen ska arbeta för att bevara och främja identitet, kultur och traditioner samt integrerar dessa i Sverige. Verksamheten ska förmedla kunskap om kultur och integration, hjälpa ungdomar att undvika droger, upplysa om svensk kultur för att motverka främlingsfientlighet och rasism, samt främja personlig utveckling genom sportaktiviteter.

Islamiska Förbundet - Stockholms Moské:

Föreningen ska syfta till att bevara och stärka den muslimska identiteten och närvaron i sitt område, vilket ska möjliggöra för muslimer att utöva sin religion både privat och offentligt och engagera sig positivt i samhällets olika funktioner. Föreningen ska fungera som ett naturligt stöd för den muslimska allmänhetens utmaningar och behov, samtidigt som den verkar för samhällets bästa utifrån en islamisk värdegrund.



Översiktlig beskrivning av samarbetsföreningarnas verksamhet (2/2)

Islamiska Kulturcentrum i Spånga:

Föreningen ska arbeta för att bevara och främja identitet, kultur och traditioner samt för att integrera dem i Sverige på bästa sätt. Verksamheten ska förmedla kunskap om kultur, identitet och integration. Föreningen ska hjälpa kvinnor och intresserade att förstå drogproblematik och uppmanra dem att avstå från alkohol och droger. Föreningen ska även hjälpa kvinnor och intresserade med annan bakgrund om att förstå Sverige, svensk kultur och samhälle för att skapa förståelse och motverka främlingsfientlighet och rasism. Slutligen ska föreningen stödja kvinnor och ungdomar i deras personliga utveckling genom olika samlingar och aktiviteter som matlagning.

Islamiska Kulturcentrum i Sollentuna:

Föreningen ska arbeta för att bevara och främja identitet, kultur och traditioner samt för att integrera dem i Sverige på bästa sätt. Verksamheten ska förmedla kunskap om kultur, identitet och integration. Föreningen ska hjälpa kvinnor och intresserade att förstå drogproblematik och uppmanra dem att avstå från alkohol och droger. Föreningen ska även upplysa kvinnor och intresserade med annan bakgrund om Sverige, svensk kultur och samhälle för att skapa förståelse och motverka främlingsfientlighet och rasism. Slutligen ska föreningen stödja kvinnor och ungdomar i deras personliga utveckling genom olika samlingar och aktiviteter som matlagning.

Södra Stockholms Ungdomsförening:

Föreningen ska arbeta för att bevara och främja identitet, kultur och traditioner samt integrerar dessa i Sverige. Verksamheten ska förmedla kunskap om kultur och integration, hjälpa ungdomar att undvika droger, upplysa om svensk kultur för att motverka främlingsfientlighet och rasism, samt främja personlig utveckling genom sportaktiviteter.

Tumba Ungdomsförening:

Föreningen ska arbeta för att bevara och främja identitet, kultur och traditioner samt integrera dessa i Sverige. Verksamheten ska förmedla kunskap om kultur och integration, hjälpa ungdomar att undvika droger, upplysa om svensk kultur för att motverka främlingsfientlighet och rasism, samt främja personlig utveckling genom sportaktiviteter och läxhjälp.



Bilagor

Bilaga 1

Förteckning över erhållen dokumentation

Förteckning över erhållen dokumentation

Inom ramen för utredningen har vi tagit del av följande dokumentation:

- Årsberättelse 2021 - Distrikt SU
- Årsberättelse 2022 - Distrikt SU
- Verksamhetsplan 2022-2023 för Distrikt SU
- Verksamhetsplan 2021 för Distrikt SU
- Internkontroll - Ett dokument som beskriver kontroller som genomförs av den nationella kvalitetsavdelningen samt tidplan för genomförandet av internkontroll.
- Rapport över systematisk internkontroll 2023 - Ett dokument som beskriver uppföljningen av den interna kontrollen år 2023 på förbunds nivå
- Jämlikhets- och jämställdhetspolicy (antagen av förbundsstyrelsen 2016-09-25)
- Jämställdhetsplan 2018-2023 (antagen av förbundsstyrelsen 2018-09-01)
- Stadgar för Ibn Rushd Studieförbund
- Ibn Rushd Strategi 2023
- Ibn Rushd Strategi 2024-2027
- Underlag och dokumentation, till exempel studie-/arbetsplaner, till i stickprovet utvalda studiecirkel
- Affischer från i stickprovet utvalda kulturprogram
- Utdrag från systemet Gustav vad gäller genomförda studiecirkel, 2023
- Statistikutdrag från [SCB](#)

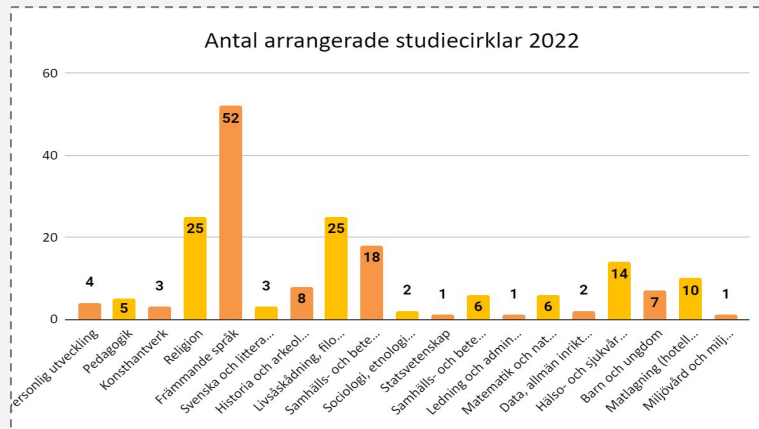


Bilaga 2

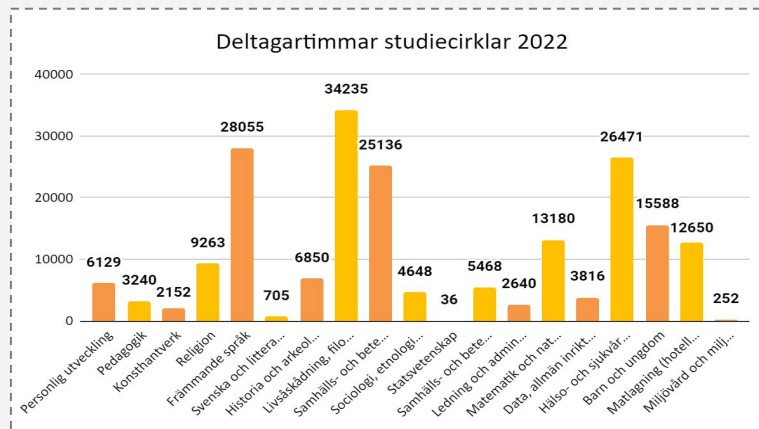
Statistik över genomförda studiecirkelar år 2021-2022

2022 var *Främmande språk* det mest populära ämnet sett till arrangemang. Fyra ämnen hade över 25 000h

- Totalt antal arrangerade studiecirklar under 2022 var 193 stycken.
- Det vanligaste ämnet utifrån antal arrangerade studiecirklar 2022 var Främmande språk som utgjorde cirka 27% av det totala antalet arrangerade studiecirklar.
- Ämnena Religion och Livsaskådning, filosofi och etik hade båda 25 stycken arrangerade studiecirklar under 2022 (cirka 13% vardera av det totala antalet).

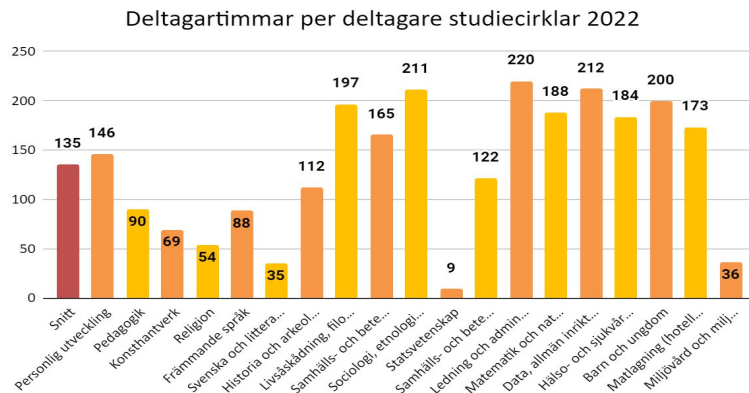


- Det totala antalet deltagartimmar under 2022 var 200 514h.
- Det vanligaste ämnet utifrån deltagartimmar var Livsaskådning, filosofi och etik som utgjorde cirka 17% av det totala antalet deltagartimmar.
- Livsaskådning, filosofi och etik följs av ämnena Främmande språk, Samhälls- och beteendevetenskap, allmän inriktning och Hälsa- och sjukvård som utgör ett spann på ca 12,5-14% av totala antalet deltagartimmar.

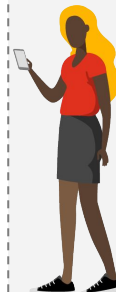
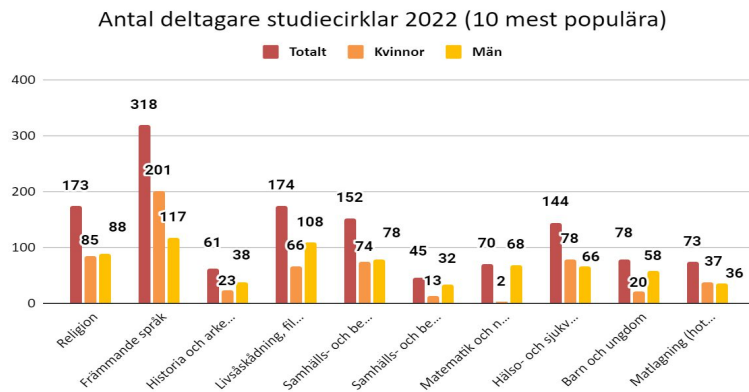


2022 hade den jämnaste fördelningen av deltagartimmar per deltagare av alla undersökta år och den jämnaste könsfördelningen

- Snittet gällande antal deltagartimmar per deltagare per studiecirkel är 135h. 10 av 19 ämnen har ett högre timantal än snittet.
- Åtta ämnen ligger runt 200h deltagartimmar per deltagare: Livsaskådning, filosofi och etik, Sociologi, etnologi och kulturgeografi, Ledning och administration, Matematik och naturvetenskap, övrig/ospec inriktning, Data, allmän inriktning, Hälsa- och sjukvård samt Barn och ungdom.



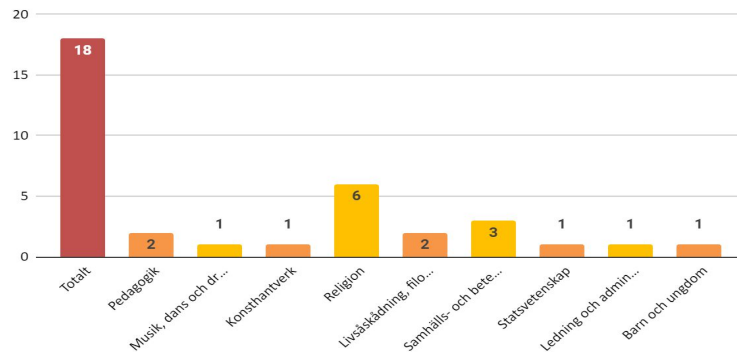
- Det totala antalet deltagare under 2022 är 1480 stycken, vilket är 435 fler än under 2023. OBS, detta antal motsvarar inte antalet unika deltagare då en person kan delta i flera studiecirkel.
- Det vanligaste ämnet sett utifrån antalet deltagare är Främmande språk där 318 personer deltog. Kvinnor utgjorde cirka 63% av deltagarantalet och män cirka 37%.
- Det totala antalet kvinnor som deltog under 2022 var 707 stycken och det totala antalet män 773 stycken, vilket är en relativt jämn fördelningen mellan könen.



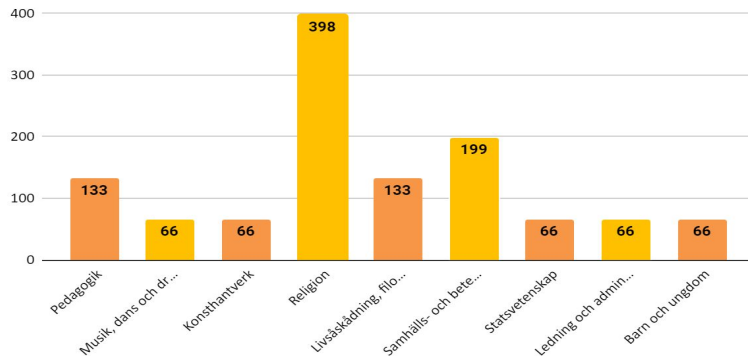
Under 2022 var *Religion* populäraste ämnet inom kulturprogram

- I jämförelse med 2023 har antalet arrangerade kulturprogram under 2022 en mer ojämn fördelning vad gäller ämnen där ämnet Religion sticker ut.
- Det totala antalet deltagartimmar för kulturprogram under 2022 var 1193h där Religion var det vanligaste ämnet och utgjorde cirka 33% av det totala antalet deltagartimmar.
- Vad gäller antalet deltagare i kulturprogram under 2022 deltog totalt 1538 personer under 2022, varav kvinnor var 939 stycken (cirka 61%) och män var 599 stycken (cirka 39%).

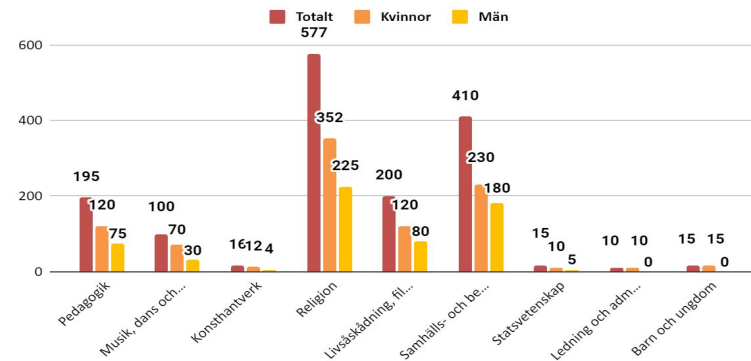
Antal arrangerade kulturprogram 2022



Deltagartimmar kulturprogram 2022

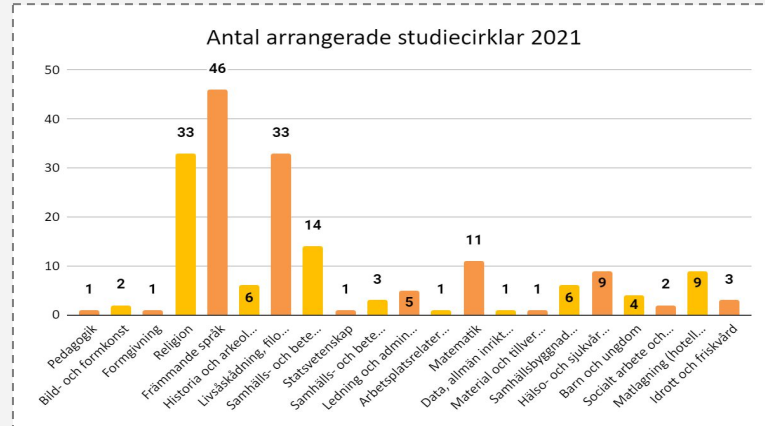


Antal deltagare kulturprogram 2022

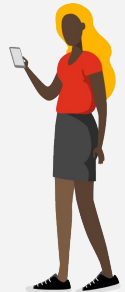
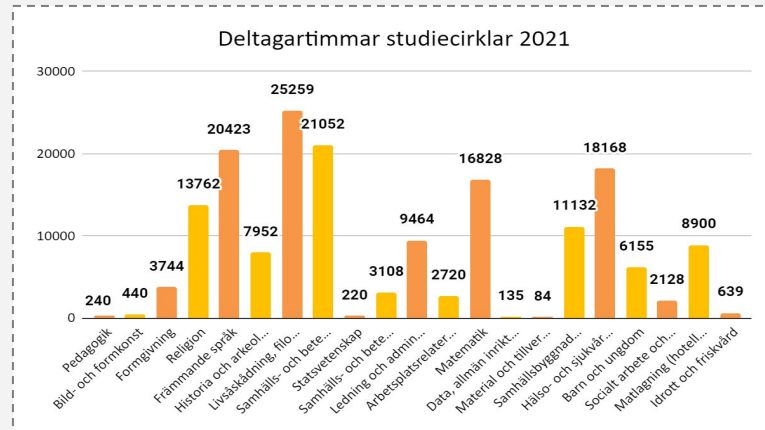


Likt 2022 var *Främmande språk* den mest arrangerade studiecirkeln 2021. Medan *Livsåskådning, filosofi och etik* hade flest deltagartimmar

- Totalt antal arrangerade studiecirklar under 2021 var 192 stycken.
- Det vanligaste ämnet utifrån antal arrangerade studiecirklar var Främmande språk som utgör cirka 24% av antalet arrangerade studiecirklar under 2021.
- Ämnena Religion och Livsåskådning, filosofi och etik hade båda 33 stycken arrangerade studiecirklar under 2021 som utgör cirka 17% vardera. Dessa var även de näst vanligaste ämnena 2022.

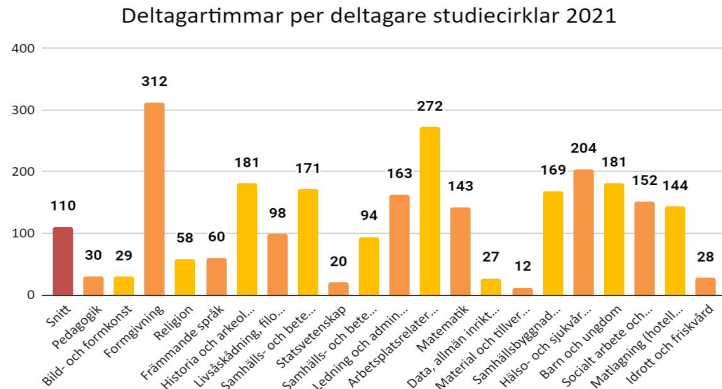


- Det totala antalet deltagartimmar under 2021 var 172 553h.
- Det vanligaste ämnet utifrån deltagartimmar var Livsåskådning, filosofi och etik som utgör cirka 14% av totala antalet deltagartimmar.
- Livsåskådning, filosofi och etik följs av ämnena Samhälls- och beteendevetenskap, allmän inriktning, Främmande språk och Hälsa- och sjukvård som utgör ett spann på cirka 10-12% av totala antalet deltagartimmar. Samma ämnen fanns även med under 2022.

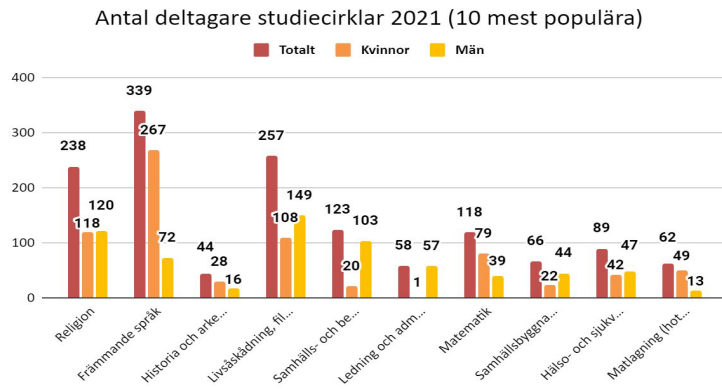


Under 2021 hade sex ämnen över 150 deltagartimmar per deltagare, med en könsfördelning på 53% kvinnor och 47% män

- Snittet deltagartimmar per deltagare per studiecirkel är 110h. 11 av 21 ämnen har ett högre timantal än snittet.
- Nio ämnen ligger högre än 150h deltagartimmar per deltagare: Formgivning, Historia och arkeologi, Samhälls- och beteendevetenskap, allmän inriktning, Ledning och administration, Arbetsplatsrelaterad och facklig utbildning, Samhällsbyggnad och arkitektur, Hälso- och sjukvård, allmän inriktning, Barn och ungdom och Socialt arbete och omsorg, övrig/ospec inriktning.



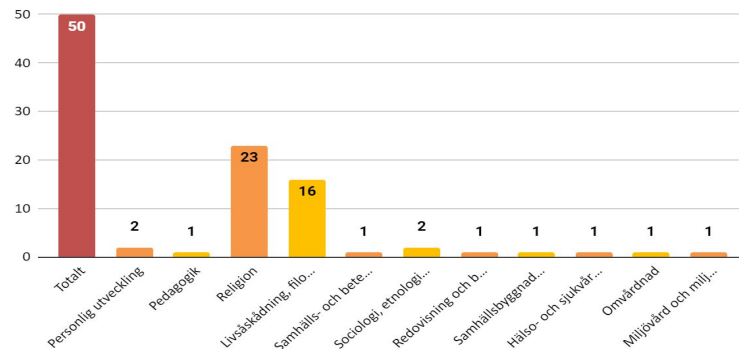
- Det totala antalet deltagare under 2021 är 1566 stycken, vilket är 86 fler än under 2022. OBS, detta antal motsvarar inte antalet unika deltagare då en person kan delta i flera studiecirkel.
- Det vanligaste ämnet sett utifrån antalet deltagare är Främmande språk där 339 personer deltog. Kvinnor utgjorde cirka 79% av deltagarantalet och män cirka 21%.
- Det totala antalet kvinnor som deltog under 2021 var 832 stycken och det manliga deltagandet var 734 stycken, vilket ger en fördelning på 51% kvinnor och 47% män.



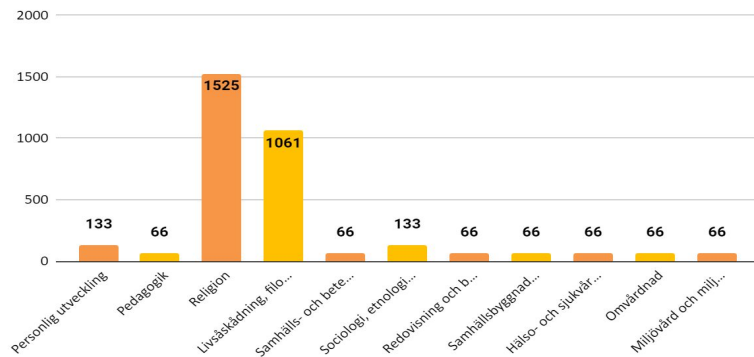
Under 2021 dominerades kulturprogrammen av *Religion och Livsåskådning, filosofi och etik*

- I jämförelse med 2022 har antalet arrangerade kulturprogram under 2021 en mer ojämn fördelning vad gäller ämnen, som framförallt domineras av ämnena Religion och Livsåskådning, filosofi och etik.
- Det totala antalet deltagartimmar för kulturprogram under 2021 är 3314h där Religion är det mest populära ämnet och utgör cirka 46% av det totala antalet deltagartimmar. I jämförelse med 2022 är antalet deltagartimmar nästan dubbelt så stort 2021.
- Vad gäller antalet deltagare i kulturprogram under 2021 deltog totalt 1203 personer under år 2021, varav 588 kvinnor (cirka 49%) och 615 män (cirka 51%).

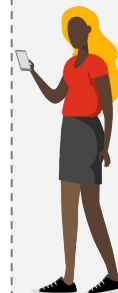
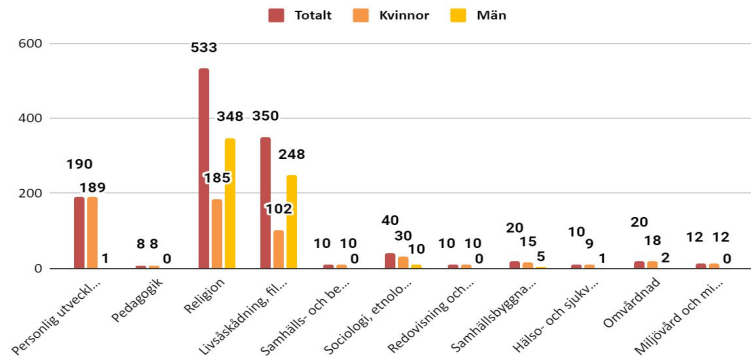
Antal arrangerade kulturprogram 2021



Deltagartimmar kulturprogram 2021



Antal deltagare kulturprogram 2021





[pwc.se](https://www.pwc.se)

Denna rapport har upprättats inom ramen för vårt uppdrag att tillhandahålla rådgivning avseende Fördjupad uppföljning av Ibn Rushd distrikt Stockholm-Uppsalas folkbildningsverksamhet i Stockholms län enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av uppdragsavtal undertecknat 2024-03-20. Rapporten är endast upprättad för vår uppdragsgivares räkning, Region Stockholm (organisationsnummer 232100-0016). Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (organisationsnummer 556029-6740)/ PricewaterhouseCoopers AB tar inte något som helst ansvar gentemot någon annan än uppdragsgivaren som väljer att förlita sig på eller att agera utifrån innehållet i denna rapport. Inte heller tas något ansvar för att rapporten används för andra syften än för dem som förelegat vid uppdragets utförande.

© 2024 PricewaterhouseCoopers i Sverige AB. Att mångfaldiga innehållet helt eller delvis är förbjudet enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. Förbudet gäller varje form av mångfaldigande genom tryckning, kopiering etc.